

LIETUVOS VYRIAUSIOJO ADMINISTRACINIO TEISMO
PRAKTIKOS APŽVALGA
2022 M. LIEPOS 1 D.–2022 M. RUGPJŪČIO 31 D.

APŽVALGĄ PARENGĖ LIETUVOS VYRIAUSIOJO ADMINISTRACINIO TEISMO
TEISMŲ PRAKTIKOS DEPARTAMENTAS

TURINYS

I. ADMINISTRACINĖS BYLOS, KYLANČIOS IŠ GINČŲ DĖL TEISĖS VIEŠOJO ADMINISTRAVIMO SRITYJE.....	4
7. SOCIALINĖ APSAUGA	4
<i>Dėl išmokos savarankiškai dirbantiems asmenims skyrimo, kai asmuo iki karantino paskelbimo dienos (2020 m. kovo 16 d.) faktiškai nevykdė savarankiškos veiklos dėl objektyvių priežasčių</i>	<i>4</i>
8. UŽSIENIEČIŲ TEISINĖ PADĖTIS	5
<i>Dėl galiojant ekstremaliajai situacijai į Lietuvos Respubliką neteisėtai atvykusio užsieniečio prieglobsčio prašytojo statuso ir sulaikymo</i>	<i>5</i>
9. PRIEGLOBSTIS.....	6
<i>Dėl įrodymų vertinimo, kai kyla abejonų dėl prieglobsčio prašytojo amžiaus</i>	<i>6</i>
<i>Dėl užsienietės individualių aplinkybių vertinimo priverstinių santuokų, egzistuojančių pareiškėjos kilmės šalyje, kontekste.....</i>	<i>6</i>
<i>Dėl bylai svarbių aplinkybių nustatymo, kai sprendžiama dėl užsieniečio išsiuntimo į kilmės šalį dėl jo keliamos grėsmės valstybės saugumui arba viešajai tvarkai.....</i>	<i>7</i>
<i>Dėl pareigos nagrinėti prieglobsčio ir papildomos apsaugos prašymą atsižvelgiant į tokio prašymo nagrinėjimo metu svarbias aplinkybes.....</i>	<i>8</i>
<i>Dėl pareigos vertinti aplinkybes, kurios reikšmingos nustatant tarptautinės apsaugos prašytojo statusą, kai nagrinėjamas mažamečio vaiko, atstovaujamo atstovų pagal įstatymą, prieglobsčio prašymas</i>	<i>9</i>
17. STATYBA.....	10
<i>Dėl pareigos motyvuoti nepritarimą statinio projektui apimties.....</i>	<i>10</i>
21. VALSTYBĖS TARNAUTOJO STATUSO ĮGIJIMAS, PASIKEITIMAS, PRARADIMAS IR ATSAKOMYBĖ.....	10
<i>Dėl viešojo administravimo institucijos vadovo atsakomybės, tokiai institucijai nustatytu laiku neperėmus ir nepradėjus tvarkyti informacinės sistemos duomenų</i>	<i>10</i>
24. VIETOS SAVIVALDA	11
<i>Dėl savivaldybės tarybos Kontrolės komiteto funkcijų ir su jų vykdymu susijusios informacijos iš viešojo administravimo subjektų gavimo.....</i>	<i>11</i>
37. BAUSMIŲ VYKDYMO IR SUĖMIMO SĄLYGOS	12
<i>Dėl nuteistojo perkėlimo į kitą pataisos įstaigą toliau atlikti bausmės terminuotam (trumpesniai, nei likęs bausmės atlikimo) laikotarpiui.....</i>	<i>12</i>
41. KITI GINČAI VIEŠOJO ADMINISTRAVIMO SRITYJE	14
<i>Dėl kompetentingų kontroliuojančių institucijų diskrecijos vertinti maisto saugą</i>	<i>14</i>
II. ADMINISTRACINIŲ BYLŲ TEISENA	15
42. ADMINISTRACINIO PROCESO PRINCIPAI	15
<i>Dėl atsižvelgimo į bylos medžiagos pripažinimą nevieša kitoje byloje</i>	<i>15</i>
43. TEISĖ KREIPTIS Į TEISMĄ IR JOS REALIZAVIMAS.....	16
<i>Dėl ginčo, susijusio su perkėlimu į pusiaukelės namus</i>	<i>16</i>
<i>Dėl asociacijos teisės ginčyti išvadą dėl poveikio aplinkai vertinimo.....</i>	<i>16</i>
<i>Dėl galimybės ginčyti Konkurencijos tarybos pareigūnų veiksmus pagal Konkurencijos įstatymo 32 straipsnį</i>	<i>17</i>
<i>Dėl tvenkinio naudojimo ir priežiūros taisyklių ginčijimo.....</i>	<i>19</i>
59. APELIACINIS PROCESAS.....	20
<i>Dėl atskirojo skundo nepriėmimo tinkamai neišsprendus nušalinimo klausimo</i>	<i>20</i>

Šioje apžvalgoje vartojamos **santrumpos**:

ABTĮ	Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymas
BVK	Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodeksas
Chartija	Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartija
ES	Europos Sąjunga
ESTT	Europos Sąjungos Teisingumo Teismas
EŽTT	Europos Žmogaus Teisių Teismas
LAT	Lietuvos Aukščiausiasis Teismas
LVAT	Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas
UAB	uždaroji akcinė bendrovė
VAĮ	Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas
VĮ	valstybės įmonė

Pastaba. Šioje apžvalgoje pateikiamos neoficialios LVAT procesinių sprendimų santraukos, kurios LVAT nesaisto. Šis dokumentas yra skirtas tik informuoti. Oficialius nutarčių bei sprendimų tekstus galite rasti pasinaudoję interaktyviomis nuorodomis. Informacija dėstoma remiantis Teisėjų tarybos 2016 m. rugsėjo 30 d. nutarimu Nr. 13P-102-(7.1.2) patvirtintu Teismų procesinių sprendimų administracinėse bylose kategorijų klasifikatoriumi (nuo 2019 m. vasario 1 d. galiojanti redakcija).

I. Administracinės bylos, kylančios iš ginčų dėl teisės viešojo administravimo srityje

7. Socialinė apsauga

7.9. Kiti socialinės apsaugos klausimai

Dėl išmokos savarankiškai dirbantiems asmenims skyrimo, kai asmuo iki karantino paskelbimo dienos (2020 m. kovo 16 d.) faktiškai nevykdė savarankiškos veiklos dėl objektyvių priežasčių

Nagrinėtoje byloje ginčas kilo dėl Užimtumo tarnybos prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Užimtumo tarnyba) sprendimo teisėtumo ir pagrįstumo bei atsakovo įpareigojimo atlikti veiksmus.

Byloje nustatyta, kad ginčijamu sprendimu pareiškėjai neskirta išmoka dėl to, kad jos savarankiška veikla buvo išregistruota iki Lietuvos Respublikos Vyriausybės paskelbtos ekstremaliosios situacijos ir karantino paskelbimo dienos (Užimtumo įstatymo 5¹ str. 1 d. 1 p.), t. y. iki karantino paskelbimo dienos (2020 m. kovo 15 d.) pareiškėja faktiškai nevykdė veiklos. Nurodyta, kad, remiantis Sodros duomenimis, pareiškėjos paskutinis savarankiškos veiklos vykdymo laikotarpis iki karantino paskelbimo dienos buvo 2020 m. vasario 4–21 d., o kitas veiklos vykdymo laikotarpis tik 2020 m. balandžio 30 d.–2020 m. gegužės 29 d.

Pirmosios instancijos teismas, nustatęs, kad byloje nėra jokių duomenų apie tai, jog pareiškėja būtų nutraukusi savo vykdomą veiklą ir šiuo pagrindu bei kitais paminėtais pagrindais jos vykdoma veikla (kirpyklų, kosmetikos kabinetų ir salonų, soliariumų veikla) būtų išregistruota iš registro iki Lietuvos Respublikos Vyriausybės paskelbtos ekstremaliosios situacijos ir karantino paskelbimo dienos, priėjo prie išvados, kad Užimtumo tarnyba nepagrįstai atsisakė skirti išmoką pareiškėjai. Atsakovas, nesutikdamas su pirmosios instancijos teismo sprendimu, padavė apeliacinį skundą, kuriame prašė panaikinti pirmosios instancijos teismo sprendimą.

Teisėjų kolegija nurodė, kad savarankiškai dirbančio asmens išmoka, vadovaujantis Užimtumo įstatymo 5¹ straipsnio 1 dalimi, gali būti skiriama esant visumai šių sąlygų: 1) asmuo privalo būti savarankiškai dirbantis asmuo Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 2 straipsnio 9 dalies prasme; 2) savarankiška veikla buvo registruota ne trumpesnę kaip 3 mėnesių laikotarpį per 12 mėnesių ir nebuvo išregistruota iki Lietuvos Respublikos Vyriausybės paskelbtos ekstremaliosios situacijos ir karantino paskelbimo dienos; 3) Lietuvos Respublikos Vyriausybės paskelbtos ekstremaliosios situacijos ir karantino metu jam priskaičiuotas darbo užmokestis pagal darbo sutartį ar darbo santykiams prilygintus teisinius santykius yra ne didesnis už Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintą minimaliąją mėnesinę algą; 4) juridinio asmens atveju neturi likviduojamos ar bankrutuojančios įmonės statuso.

Teisėjų kolegija pažymėjo, kad šiuo atveju įstatymo leidėjo valia buvo padėti nuo karantino nukentėjusiems savarankiškai dirbantiems asmenims, kurie savarankišką veiklą vykdė bent 3 mėnesius iki karantino paskelbimo dienos ir taip pat savarankišką veiklą vykdė iki Lietuvos Respublikos Vyriausybės paskelbtos ekstremaliosios situacijos ir karantino paskelbimo dienos.

Teisėjų kolegijos vertinimu, atsakovas teisus, teigdamas, kad pareiškėja savarankiškos veiklos iki karantino paskelbimo Lietuvos Respublikos teritorijoje dienos, t. y. iki 2020 m. kovo 16 d. nevykdė. Tačiau, kita vertus, byloje nagrinėtu atveju susiklostė išskirtinai išimtinės aplinkybės, kuomet pareiškėjos savarankiška veikla nutrūko ne dėl to, kad ji siekė nutraukti vykdomą savarankišką veiklą, o dėl objektyvių priežasčių. Pareiškėja iš anksto, dar iki Lietuvos Respublikos Vyriausybės paskelbtos ekstremaliosios situacijos ir karantino paskelbimo dienos turėjo suplanuotą operaciją ir todėl laikotarpiu nuo 2020 m. vasario 24 d. iki 2020 m. kovo 30 d. buvo laikinai nedarbinga dėl ligos. Taip pat pažymėta ir tai, kad pareiškėja savarankišką veiklą pagal verslo liudijimus kirpyklų, kosmetikos kabinetų ir soliariumų veiklai vėl pradėjo vykdyti 2020 m. balandžio 30 d., t. y. praėjus vos 3 dienoms nuo tada, kai su tam tikromis išlygomis buvo galima pradėti teikti grožio paslaugas.

Teisėjų kolegija įvertino, kad šiuo atveju formalus Užimtumo įstatymo taikymas, neįvertinus susiklosčiusios pareiškėjos individualios situacijos, prieštarautų teisingumo principui. Pirmosios instancijos teismo sprendimo rezoliucinė dalis, kuria sprendimas panaikintas kaip neteisėtas, nors ir kitais motyvais, pripažinta teisėta. Atsakovo apeliacinis skundas atmestas. Pažymėta, kad, atsižvelgiant į šios nutarties motyvuojamąją dalį, atsakovas turi pareigą iš naujo išnagrinėti pareiškėjos prašymą.

2022 m. birželio 19 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-322-822/2022
Teismo proceso Nr. 3-62-3-02668-2020-0

Procesinio sprendimo kategorija 7.9

[Prieiga internete](#)

8. Užsieniečių teisinė padėtis

8.5. Užsieniečių sulaikymas

Dėl galiojant ekstremaliajai situacijai į Lietuvos Respubliką neteisėtai atvykusio užsieniečio prieglobsčio prašytojo statuso ir sulaikymo

Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos Užsieniečių registracijos centras kreipėsi į teismą, prašydamas užsienietį, neteisėtai atvykusį į Lietuvą paskelbus ekstremaliają situaciją, sulaikyti. Pirmosios instancijos teismas teikimą tenkino iš dalies ir sulaikė jį 3 mėnesiams. Apeliacine tvarka bylą nagrinėjusi LVAT išplėstinė teisėjų kolegija, įvertinusi aktualias Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ (toliau – Įstatymas) bei ES direktyvų nuostatas, kreipėsi į ESTT, prašydama priimti prejudicinį sprendimą.

Išplėstinė teisėjų kolegija, sekdamą ESTT išaiškinimu 2022 m. birželio 30 d. sprendime *M. A.* (Nr. C-72/22), nurodė, kad taikant nacionalinės teisės nuostatą, pagal kurią trečiosios šalies pilietis, neteisėtai esantis šalyje, vien dėl šios aplinkybės netenka galimybės paprašyti tarptautinės apsaugos ar pateikti tarptautinės apsaugos prašymą po to, kai atvyko į Lietuvos teritoriją, užkertamas kelias realiai naudotis Chartijos 18 straipsnyje įtvirtinta teise, kas prieštarauja 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2013/32/ES dėl tarptautinės apsaugos suteikimo ir panaikinimo bendros tvarkos nustatytiems reikalavimams. ES teisės nuostatos bei jas aiškinanti ESTT jurisprudencija neleidžia valstybėms narėms bendrai remtis grėsme viešajai tvarkai ar vidaus saugumui, kylančia dėl masinio trečiųjų šalių piliečių antplūdžio, ir taip pateisinti nuostatos, pagal kurią iš neteisėtai šalyje esančio trečiosios šalies piliečio *de facto* (faktiškai; iš tikrųjų) atimta teisė pateikti tarptautinės apsaugos prašymą šios šalies teritorijoje.

Įvertinusi byloje esančius duomenis, kad užsienietis žodžiu bei raštu prašė suteikti prieglobstį, išplėstinė teisėjų kolegija nusprendė, jog užsienietis, nors ir nesilaikydamas Įstatymo 140¹² straipsnio 1 dalyje nurodytos tvarkos, kompetentingoms institucijoms tarptautinės apsaugos prašymą pateikė, todėl turi būti laikomas prieglobsčio prašytojo statusą turinčiu asmeniu.

2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2013/33/ES, kuria nustatomos normos dėl tarptautinės apsaugos prašytojų priėmimo, nustatyti dideli valstybėms narėms suteiktų įgaliojimų sulaikyti ribojimai – tai leidžiama tik kiekvienu konkrečiu atveju patikrinus, ar sulaikymas proporcingas juo siekiamiems tikslams. Vien tai, kad tarptautinės apsaugos prašytojas valstybės narės teritorijoje yra neteisėtai, nėra vienas iš pagrindų, kuriais remiantis pagal Direktyvą 2013/33/ES galima pateisinti šį sulaikymą. Išplėstinė teisėjų kolegija, nekvestionuodama ekstremaliosios situacijos dėl masinio užsieniečių antplūdžio buvimo ar tikslingumo, pabrėžė, jog tokios situacijos paskelbimas savaime nepateisina prieglobsčio prašytojo sulaikymo remiantis Direktyvos 2013/33/ES 8 straipsnio 3 dalies pirmos pastraipos e punkte nurodytais grėsmės nacionaliniam saugumui arba viešajai tvarkai pagrindais, kurių prasmė atskleidžiama ESTT jurisprudencijoje.

Išplėstinė teisėjų kolegija neturėjo pagrindo konstatuoti, kad vien tarptautinės apsaugos prašytojo buvimo Lietuvos Respublikoje neteisėtumas savaime rodo pakankamai didelę grėsmę – byloje nebuvo nustatytų faktinių aplinkybių, sudarančių pagrindą konstatuoti, jog užsieniečio elgesys individualiai vertintinas kaip kelias grėsmę pagrindiniam visuomenės interesui arba Lietuvos Respublikos vidaus ar išorės saugumui, dėl ko buvę griežtai būtina pasitelkti tokią priemonę kaip sulaikymas.

Spręsdama dėl užsieniečiui taikytinos priemonės, išplėstinė teisėjų kolegija pažymėjo, kad byloje yra gautas raštas, jog užsienietis yra pasišalinęs iš Užsieniečių registracijos centro ir jo buvimo vieta yra nežinoma. Atsižvelgdama į tokias reikšmingas faktines bylos aplinkybes, taip pat tai, jog užsieniečio individualus elgesys nesudarė pagrindo pripažinti jį keliančiu grėsmę anksčiau nurodytoms vertybėms, išplėstinė teisėjų kolegija panaikino pirmosios instancijos teismo sprendimą ir atmetė teikimą sulaikyti užsienietį.

Išplėstinės teisėjų kolegijos 2022 m. liepos 28 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A-1091-822/2022

Teisminio proceso Nr. 4-13-3-00219-2021-8

Procesinio sprendimo kategorija 8.5

[Prieiga internete](#)

9. Prieglobstis

9.2. Pabėgėlio statuso suteikimas

Dėl įrodymų vertinimo, kai kyla abejonių dėl prieglobsčio prašytojo amžiaus

Byloje nagrinėtas ginčas dėl Migracijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – Departamentas, atsakovas) sprendimo, kuriuo pareiškėjui atsisakyta suteikti prieglobstį Lietuvos Respublikoje, teisėtumo ir pagrįstumo.

Pirmosios instancijos teismas konstatavo, kad nebuvo pasiektas tyrimo tikslas, įpareigojantis atsakovą išsamiai įvertinti pareiškėjo individualią padėtį ir nustatyti, ar prieglobsčio prašytojas atitinka Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ (toliau – Įstatymas) 86 straipsnio 1 dalies sąlygas ir 87 straipsnio 1 dalyje nustatytus kriterijus. Pareiškėjui byloje pateikus gimimo įrašo išrašo kopiją, siekiant visapusiškai ir objektyviai atlikti pareiškėjo nurodytų aplinkybių vertinimą, pirmosios instancijos teismas vertino, kad tikslinga pareiškėjo pasakojimo kontekste nurodytas aplinkybes įvertinti jo amžiaus (nepilnamečio) ir pareiškėjo asmens padėties (pažeidžiamas asmuo) požiūriu arba paneigti pareiškėjo nurodytas aplinkybes ir dokumentus. Atsakovas pateikė apeliacinį skundą, kuriame nurodė, kad pirmosios instancijos teismas nepagrįstai pareiškėjo pateiktam gimimo įrašo išrašui suteikė išskirtinę reikšmę ir laikė šį dokumentą pakankamu ir pagrindžiančiu pareiškėjo teiginius apie jo amžių, tačiau visiškai nevertino nei Departamento teismo posėdžio metu pateiktų paaiškinimų, nei kitų byloje esančių duomenų.

LVAT nurodė, kad pareiškėjas Departamentui nepateikė asmens tapatybę patvirtinančio dokumento, tačiau iš byloje pateikto garso įrašo ir apklausos transkripcijos nustatyta, jog pareiškėjas prisistatė nepilnamečiu asmeniu, pareiškėjas pirminėje apklausoje (iki specialisto išvados gavimo) buvo traktuojamas nepilnamečiu, jo apklausa buvo vykdoma dalyvaujant Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos atstovui. Kilus abejonių dėl pareiškėjo amžiaus, jam buvo atliktas biologinio amžiaus nustatymo tyrimas, kurio metu nustatyta, kad pareiškėjo biologinis amžius yra virš 24 metų. Pirmosios instancijos teismo posėdyje pareiškėjas pateikė išrašo iš gimimo akto įrašo kopiją, kurios pagrindu įrodinėjo, kad amžiaus nustatymo išvada neatitinka jo metų.

LVAT vertinimu, Valstybinės teismo medicinos tarnybos Medicinos kriminalistikos laboratorijos specialisto išvada negali būti vienintelis įrodymas, lemiantis pareiškėjo amžių, o tokiose situacijose, kai nėra neginčijamai nustatyta, ar pareiškėjas nėra nepilnametis, turi būti imamasi priemonių, kurios užkirstų kelią pareiškėjo, kaip galimai pažeidžiamo asmens, teisių pažeidimams. Kilus abejonių, ar asmuo galėtų būti nepilnametis, amžiaus faktas byloje yra svarbus dėl Įstatymo 2 straipsnio 18² dalies, pagal kurią nustačius, jog pareiškėjas iš tiesų yra nepilnametis, jam būtų suteikiamas pažeidžiamo asmens statusas ir atitinkamos su šiuo statusu susijusios teisės, pvz., Įstatymo 67 straipsnio 5 dalis – tokiu atveju reikėtų aiškinti pareiškėjo parodymus jo naudai ir kt. Taigi, šiuo atveju net ir po ginčijamo sprendimo priėmimo pareiškėjo pateiktas dokumentas, LVAT vertinimu, buvo reikšmingas nagrinėjant bylai. Tai, kad pareiškėjo pateiktas gimimo įrašo išrašas nėra originalus, anot LVAT, nereiškia, jog negali būti vertinamas jo turinys ir patikimumas. Šiuo atveju atsakovas turėtų pakartotinai vertinti naujai pateiktus dokumentus ir išsiaiškinti visus neaiškumus dėl pareiškėjo amžiaus.

Atsakovo apeliacinis skundas atmestas, pirmosios instancijos teismo sprendimas paliktas nepakeistas.

2022 m. rugpjūčio 10 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-3544-463/2022

Teismo proceso Nr. 3-61-3-01899-2022-6

Procesinio sprendimo kategorijos: 9.2; 9.3

[Prieiga internete](#)

Dėl užsienietės individualių aplinkybių vertinimo priverstinių santuokų, egzistuojančių pareiškėjos kilmės šalyje, kontekste

Byloje ginčas kilo dėl Migracijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – Departamentas, atsakovas) sprendimo, kuriuo, be kita ko, atmestas pareiškėjos prašymas suteikti prieglobstį (pabėgėlio statusą ir papildomą apsaugą) bei nuspręsta išsiųsti ją į kilmės valstybę, teisėtumo ir pagrįstumo.

Pirmosios instancijos teismas konstatavo, kad Departamentas teisėtai ir pagrįstai atsisakė suteikti pareiškėjai prieglobstį ir papildomą apsaugą Lietuvos Respublikoje.

Apeliacinės instancijos teismo teisėjų kolegija su tokiu vertinimu nesutiko. Atkreiptas dėmesys į pareiškėjos teiginius, kad jos dėdė nužudė pareiškėjos sesę dėl to, jog ji atsisakė sudaryti santuoką su vyresniu

asmeniu. Pareiškėja teigė, kad ją taip pat gali nužudyti jos dėdė, tačiau, kaip pastebėjo LVAT, Departamentas iš esmės nevertino šio pareiškėjos pasakojimo epizodo, nesiaiškino galimo nužudymo aplinkybių ir galbūt padaryto nusikaltimo pasekmių, t. y. nevertino galimo persekiotojo pavojaus pareiškėjai – apklausos metu nebuvo užduodami klausimai, susiję su jos sesers nužudymu ir galima grėsmė dėl dėdės, ypač įvertinus tai, kad, kaip nurodė pareiškėja, jos dėdė buvo įtakingas.

LVAT pažymėjo, kad grįsdamas ginčytą sprendimą, atsakovas nurodė, jog priverstinės santuokos pareiškėjos kilmės valstybėje yra draudžiamos, vis dėlto iš atsakovo surinktos medžiagos matyti, kad, nors įstatymai kriminalizuoja priverstinę santuoką, tokia praktika ir toliau egzistuoja, vyksta nepilnamečių vaikų priverstinės santuokos, o jaunikio ar jo šeimos mokama nuotakos išpirka merginos šeimai prisideda prie priverstinių santuokų, kadangi nuotakų tėvai bando pasipelninti. Pats atsakovas nustatė, kad kaltinamieji nuosprendžiai už šiuos nusikaltimus išlieka reti. Taip pat rasta nedaug informacijos apie moterų galimybę atsisakyti ankstyvos ar priverstinės santuokos bei apie tokio atsisakymo pasekmes. Priverstinės santuokos atsisakymo atveju egzistuoja nuobaudos, pagrįstos visuomenėje vyraujančiais papročiais; bausmė gali būti moralinė arba fizinė. Atsakovas nustatė, kad jei jauna mergina atsisako priverstinės santuokos, ji rizikuoja sulaukti žiaurių žodžių iš jos tėvų ir rizikuoja būti pašalinta iš šeimos. Be to, atsakovas rado duomenų, kad nepaisant to, jog egzistuoja įstatymas, draudžiantis priverstines santuokas, didelė problema yra silpna teisėsauga (dažnai dėl korupcijos): institucijos, atsakingos už įstatymo įgyvendinimą, nepateikia baudžiamojo persekiojo kaltininkams. Taip pat informacijos apie nevyriausybinę organizacijų teikiamą pagalbą nukentėjusioms nuo ankstyvos ar priverstinės santuokos nėra daug. Be to, situaciją dar labiau pablogino Covid-19 pandemija, kadangi sumažėjo paslaugų teikėjų galimybės reaguoti į smurto atvejus. Atsižvelgęs į tai, LVAT kritiškai vertino atsakovo teiginius, kad prieglobsčio prašytojos galimybė kreiptis į teisėsaugos institucijas nebuvo apribota ir kad užsienietė turėjo realią galimybę gauti paramos paslaugas. Tai, kad, kaip nurodė atsakovas, priverstinių santuokų subjektai pareiškėjos kilmės šalyje yra nepilnametės mergaitės ir tai, kad tyrimo metu nerasta informacijos apie moterų, atsisakusių sudaryti priverstinę santuoką, nužudymo atvejus, LVAT vertinimu, nekeičia padarytų išvadų, kadangi sprendžiant dėl prieglobsčio prašymo vertintinos būtent individualios aplinkybės kilmės valstybės informacijos kontekste, o ne vien bendra situacija kilmės valstybėje.

Apeliacinis skundas patenkintas iš dalies, pirmosios instancijos teismo sprendimas panaikintas, priimtas naujas sprendimas, Departamento sprendimas panaikintas ir atsakovas įpareigotas iš naujo išnagrinėti pareiškėjos prašymą dėl prieglobsčio Lietuvos Respublikoje suteikimo.

2022 m. rugpjūčio 3 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eA-3488-502/2022

Teisminio proceso Nr. 3-62-3-00857-2022-0

Procesinio sprendimo kategorijos: 9.2; 9.3

[Prieiga internete](#)

Dėl bylai svarbių aplinkybių nustatymo, kai sprendžiama dėl užsieniečio išsiuntimo į kilmės šalį dėl jo keliamos grėsmės valstybės saugumui arba viešajai tvarkai

Byloje ginčas kilo dėl Migracijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – Departamentas, atsakovas) sprendimo, kuriuo nuspręsta nesuteikti pareiškėjai prieglobsčio (pabėgėlio statuso ir papildomos apsaugos), išsiųsti jį iš Lietuvos Respublikos į kilmės šalį, teisėtumo ir pagrįstumo bei su tuo susijusio reikalavimo įpareigoti Departamentą iš naujo išnagrinėti pareiškėjo prašymą dėl prieglobsčio Lietuvos Respublikoje suteikimo pagrįstumo.

Pirmosios instancijos teismas pareiškėjo skundą atmetė, konstatavęs, kad Departamentas atliko pakankamai išsamų tyrimą, surinktos informacijos pakako įvertinti pareiškėjo atitiktį Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ (toliau – Įstatymas) 86 bei 87 straipsnių nuostatoms, taigi buvo priimtas teisėtas bei pagrįstas sprendimas.

Įvertinęs pareiškėjo paaiškinimus, Departamento sprendimo turinį ir jame nurodytą medžiagą, LVAT konstatavo, kad tiek Departamentas, tiek pirmosios instancijos teismas padarė pagrįstą išvadą, jog nėra jokių individualių aplinkybių, kurios pagrįstų prieglobsčio prašytojo baimę būti persekiojamam dėl rasės, religijos, tautybės, priklausymo tam tikrai socialinei grupei ar dėl politinių įsitikinimų.

Kita vertus, LVAT pastebėjo, kad Departamentas ginčytu sprendimu taip pat nusprendė išsiųsti pareiškėją iš Lietuvos Respublikos į atsakovo kilmės šalį, vadovaudamasis Įstatymo 126 straipsnio 1 dalies 3 punktu, nustatančiu, kad užsienietis išsiunčiamas iš Lietuvos Respublikos, jeigu jo buvimas Lietuvos Respublikoje gresia

valstybės saugumui arba viešajai tvarkai. LVAT atkreipė dėmesį, kad ginčytame sprendime nurodyta, jog Valstybės saugumo departamento rašte pateikta įslaptinta informacija apie užsienietį, o vėlesniu Valstybės saugumo departamento raštu (toliau – Raštas) Departamentas informuotas, kad užsieniečio buvimas Lietuvoje kelia grėsmę valstybės saugumui. Teisėjų kolegija pažymėjo, kad bylą nagrinėjant pirmosios instancijos teisme Departamentas buvo pateikęs prašymą įtraukti trečiuoju suinteresuotu asmeniu Valstybės saugumo departamentą, tačiau tokio prašymo teismas netenkino. Į bylą yra pateiktas Valstybės saugumo departamento Raštas, tačiau jokios kitos medžiagos byloje nėra. Be kita ko, nurodyta, kad užsienietis teismo posėdyje taip pat žodžiu klausė, kodėl priimtas sprendimas, kad jo buvimas Lietuvoje kelia grėsmę valstybės saugumui.

Taigi, įvertinęs atsakovo sprendimo dalies, kuria nuspręsta išsiųsti užsienietį iš Lietuvos Respublikos į kilmės šalį, priėmimo teisinį ir faktinį pagrindą, LVAT darė išvadą, kad bylą nagrinėjant pirmosios instancijos teisme, sprendžiant dėl atsakovo sprendimo dalies išsiųsti užsienietį, nenustatytos visos bylai svarbios aplinkybės, jos visapusiškai ir objektyviai neištirtos. Byloje nebuvo Valstybės saugumo departamento medžiagos, pagrindžiančios išvadas dėl užsieniečio keliamos grėsmės, o pirmosios instancijos teismo padaryti proceso pažeidimai (bylai aktualios medžiagos nesurinkimas) negali būti ištaisyti apeliacinės instancijos teisme, todėl LVAT konstatavo, kad buvo faktinis ir teisinis pagrindas bylos dalį grąžinti nagrinėti iš naujo pirmosios instancijos teismui. Teisėjų kolegija, be kita ko, nurodė, kad nagrinėdamas bylą pirmosios instancijos teismas turi išsireikalauti medžiagą, kuri buvo pagrindas išvadai dėl užsieniečio keliamos grėsmės padaryti, taip pat spręsti dėl Valstybės saugumo departamento įtraukimo į bylą.

Apeliacinis skundas iš dalies patenkintas, pirmosios instancijos teismo sprendimo dalis, kuria atmestas pareiškėjo skundas dėl Departamento sprendimo dalies, kuria nuspręsta išsiųsti užsienietį iš Lietuvos Respublikos į kilmės šalį, teisėtumo ir pagrįstumo, perduota pirmosios instancijos teismui nagrinėti iš naujo. Likusi pareiškėjo apeliacinio skundo dalis (reikalavimas panaikinti ginčyto sprendimo dalis, kuriomis nesuteiktas pabėgėlio statusas ir papildoma apsauga, bei reikalavimas įpareigoti Departamentą pareiškėjo prieglobsčio prašymą išnagrinėti iš naujo) atmesta.

2022 m. rugpjūčio 24 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-3599-1047/2022

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-02314-2022-9

Procesinio sprendimo kategorijos: 9.1; 9.2

[Prieiga internete](#)

9.3. Papildomos apsaugos suteikimas

Dėl pareigos nagrinėti prieglobsčio ir papildomos apsaugos prašymą atsižvelgiant į tokio prašymo nagrinėjimo metu svarbias aplinkybes

Šioje byloje buvo nagrinėtas pirmosios instancijos teismo sprendimo, kuriuo panaikintas Migracijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – Departamentas, atsakovas) sprendimas ir Departamentas įpareigotas iš naujo išnagrinėti užsienietės prašymą dėl prieglobsčio suteikimo, teisėtumas ir pagrįstumas.

Pirmosios instancijos teismas sprendė, kad Departamentas, nagrinėdamas pareiškėjos prašymą dėl papildomos apsaugos, visiškai neatsižvelgė į viešai skelbiamą informaciją apie tam tikrą situaciją kilmės šalyje, t. y. ją vertino tik prieglobsčio suteikimo kontekste, tačiau ne papildomos apsaugos suteikimo kontekste.

LVAT pažymėjo, kad pareiškėjos skundas dėl atsakovo sprendimo buvo nagrinėjamas po to, kai jau buvo paskelbta minėta informacija, todėl akivaizdu, jog nagrinėtu atveju ši informacija turėjo būti įvertinta kartu su kita surinkta informacija apie kilmės šalyje vykstantį ginkluotą konfliktą. LVAT pažymėjo, kad Direktyvos 2011/95/ES¹ V skyriuje, skirtame reikalavimams, taikomiems priskyrimui prie papildomą apsaugą galinčių gauti asmenų, reglamentuoti, 15 straipsnis apibrėžia didelės žalos kategoriją. Pagal šio straipsnio c punktą didelė žala laikytina rimta ir asmeninė grėsmė civilio gyvybei ar asmeniui, kylanti dėl nesirenkamojo smurto tarptautinio ar vidaus ginkluoto konflikto metu. Aiškindamas šią nuostatą, ESTT yra nurodęs, kad, kiek tai susiję su pagal Direktyvos 2011/95/ES 15 straipsnio c punktą pateiktu tarptautinės apsaugos prašymu, net jei šiame prašyme

¹ 2011 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/95/ES dėl trečiųjų šalių piliečių ar asmenų be pilietybės priskyrimo prie tarptautinės apsaugos gavėjų, vienodo statuso pabėgėliams arba papildomą apsaugą galintiems gauti asmenims ir suteikiamos apsaugos pobūdžio reikalavimų.

nesiremiama konkrečiai su prašytojo situacija susijusiomis aplinkybėmis, iš šios direktyvos 4 straipsnio 3 dalies matyti, jog toks prašymas turi būti vertinamas individualiai, todėl reikia atsižvelgti į įvairias aplinkybes. Tarp šių aplinkybių, be kita ko, šios direktyvos 4 straipsnio 3 dalies a punkte yra nurodyti „visi vertintini faktai, susiję su kilmės šalimi sprendimo priėmimo dėl prašymo metu“. Konkrečiau kalbant, be kita ko, galima atsižvelgti į ginkluotų susirėmimų intensyvumą, dalyvaujančių ginkluotųjų pajėgų organizuotumo lygį ir konflikto trukmę kaip į veiksnius, į kuriuos atsižvelgiama vertinant realų didelės žalos pavojų, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2011/95/ES 15 straipsnio c punktą; taip pat galima atsižvelgti į kitus veiksnius, pavyzdžiui, nesirenkamojo smurto geografinį paplitimą, konkrečią vietovę, į kurią prašytojas patektų, jeigu būtų grąžintas į atitinkamą šalį ar regioną, ir galimai tyčinę agresiją, kurią prieš civilius vykdo kariaujančios šalys. Taip pat atkreiptas dėmesys ir į EŽTT praktiką, pagal kurią valstybėje (į kurią grąžintinas tarptautinės apsaugos prašytojas) praeityje egzistavusios tam tikros aplinkybės gali būti svarbios norint išsiaiškinti dabartinę toje valstybėje egzistuojančią situaciją, tačiau vertinant atitinkamą riziką svarbiausios yra dabartinės sąlygos.

Įvertinęs atsakovo sprendimo turinį, LVAT konstatavo, kad atsakovas nagrinėtu atveju iš esmės neanalizavo, ar atsižvelgus į pareiškėjos gyvenamosios vietos regioną ir į bendrą situaciją kilmės šalyje (naujausius duomenis apie karinį konfliktą), yra saugu pareiškėją grąžinti į kilmės valstybę, todėl sprendimas negali būti pripažintas pagrįstu ir teisėtu.

2022 m. liepos 20 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-3235-520/2022

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-01145-2022-0

Procesinio sprendimo kategorijos: 8.6.3; 8.6.4; 9.2; 9.3

[Prieiga internete](#)

Dėl pareigos vertinti aplinkybes, kurios reikšmingos nustatant tarptautinės apsaugos prašytojo statusą, kai nagrinėjamas mažamečio vaiko, atstovaujamo atstovų pagal įstatymą, prieglobsčio prašymas

Byloje esminis ginčas kilo dėl Migracijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – Departamentas, atsakovas) sprendimo, kuriuo pareiškėjai, atstovaujamai atstovų pagal įstatymą, nesuteiktas prieglobstis (pabėgėlės statusas ir papildoma apsauga) Lietuvos Respublikoje, nuspręsta išsiųsti pareiškėją į kilmės šalį, pagrįstumas ir teisėtumas.

Atsakovas šioje byloje ginčijamu sprendimu nesuteikė pareiškėjai prieglobsčio, nustatęs, kad jos tėvams (atstovams pagal įstatymą) nesuteiktas prieglobstis Lietuvos Respublikoje, jokios kitos individualios aplinkybės, nesusijusios su tėvų teisine padėtimi, nebuvo nurodytos. Taip pat nuspręsta išsiųsti pareiškėją iš Lietuvos Respublikos, nurodant, kad priėmus sprendimą prieglobsčio prašytojui nesuteikti prieglobsčio, jis netenka teisės likti Lietuvos Respublikos teritorijoje, kad jos tėvai atvyko neteisėtai, ji yra tėvų priežiūroje, todėl turi būti išsiųsta kartu su tėvais. Tokioms atsakovo nuostatomis pritarė ir pirmosios instancijos teismas.

LVAT sprendė, kad nagrinėtu atveju Departamentas, priimdamas sprendimą dėl prieglobsčio, turėjo įvertinti aplinkybes, kurios reikšmingos nustatant būtent pareiškėjos, kaip tarptautinės apsaugos prašytojos, statusą, o ne apsiriboti faktu, kad dėl pareiškėjos tėvų prašymo suteikti prieglobstį anksčiau yra priimtas Departamento sprendimas, ir remtis šiame sprendime nustatytomis aplinkybėmis. Departamento sprendimo dalis dėl pareiškėjos išsiuntimo iš Lietuvos Respublikos, LVAT vertinimu, taip pat nepatvirtina, kad šiuo atveju buvo atsižvelgta į šio mažamečio vaiko interesus, taip pat į tai, ar šiuo požiūriu buvo atsižvelgta į negražinimo principą. Anot LVAT, iš sprendimo turinio matyti, kad nebuvo nagrinėtos ir vertintos aplinkybės, susijusios su mažamečio vaiko interesų apsauga, ar šio vaiko interesai bus užtikrinti jį grąžinus į tėvų kilmės šalį (visiškai nevertinta pareiškėjos tėvų gyvenamosios vietos regiono ir bendra situacija kilmės šalyje), o atsižvelgta tik į tai, jog priėmus sprendimą nesuteikti prieglobsčio prašytojui, užsienietis netenka teisės likti Lietuvos Respublikos teritorijoje, taip pat kad tėvams nesuteiktas prieglobstis ir priimtas sprendimas dėl jų išsiuntimo, o tai, LVAT teigimu, neatitinka Direktyvos 2008/115/EB² tikslų, jos 6 konstatuojamosios dalies, kurioje akcentuojama, jog sprendimai turėtų būti priimami dėl kiekvieno konkretaus atvejo atskirai ir vadovaujantis objektyviais kriterijais. Pastebėta, kad pirmosios instancijos teismas atsakovo sprendimo šiuo aspektu nevertino.

² 2008 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/115/EB dėl bendrų nelegaliai esančių trečiųjų šalių piliečių grąžinimo standartų ir tvarkos valstybėse narėse.

Pareiškėjų apeliacinis skundas patenkintas, pirmosios instancijos teismo sprendimas panaikintas ir priimtas naujas sprendimas. Atsakovo sprendimas panaikintas, atsakovas įpareigotas iš naujo išnagrinėti pareiškėjos prašymą dėl prieglobsčio Lietuvos Respublikoje suteikimo.

2022 m. liepos 20 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eA-3232-520/2022

Teismo proceso Nr. 3-62-3-00771-2022-5

Procesinio sprendimo kategorijos: 8.6.3; 8.6.4; 9.2; 9.3

[Prieiga internete](#)

17. Statyba

17.3. Statybą leidžiantys dokumentai

17.3.1. Statybą leidžiančio dokumento išdavimas

Dėl pareigos motyvuoti nepritarimą statinio projektui apimties

Apžvelgiamoje byloje ginčas kilo dėl Lietuvos Respublikos statybos leidimų ir statybos valstybinės priežiūros informacinėje sistemoje (toliau – IS) „Infostatyba“ pateikto Pavilnių ir Verkių regioninių parkų direkcijos (toliau – Direkcija) sprendimo, kuriuo buvo atsisakyta derinti vienbučio gyvenamojo namo rekonstravimo projekto A laidą (toliau – Projektas), ir Vilniaus miesto savivaldybės administracijos (toliau – Administracija) sprendimo, kuriuo buvo atsisakyta išduoti statybą leidžiantį dokumentą (toliau – SLD), teisėtumo ir pagrįstumo bei įpareigojimo Administraciją išduoti SLD pagal Projekto A laidą.

Pirmosios instancijos teismas, konstatavęs, kad Direkcijos ir Administracijos sprendimai buvo nemotyvuoti bei nesuderinami su VAĮ reikalavimais, pareiškėjų skundą tenkino iš dalies ir panaikino minėtus sprendimus, kitą skundo dalį atmetė. Atsakovai Direkcija ir Administracija dėl šio teismo sprendimo padavė apeliacinius skundus.

Įvertinusi ginčui aktualų teisinį reguliavimą, teisėjų kolegija nurodė, kad Direkcija, nederinusi Projekto, privalėjo nurodyti konkrečius Statybos įstatymo 24 straipsnio 3 dalyje nustatytų reikalavimų pažeidimus. Šiuo aspektu teisėjų kolegija, pritardama pirmosios instancijos teismo išvadoms, pažymėjo, kad nagrinėtu atveju Direkcija iš tikro, pacitavusi teisinį reguliavimą, jo niekaip nesusiejo su rekonstravimo Projektu. Teisėjų kolegijos vertinimu, tokio pobūdžio motyvacija, kai yra nurodomas tik teisinis reguliavimas, pastarojo nepritaikant individualiai situacijai, negali būti pripažinta kaip motyvuota bei suderinama su imperatyviu reikalavimu apibrėžtu Statybos įstatymo 24 straipsnio 3 dalyje – nepritarus statinio projektui, IS „Infostatyba“ paskelbiami motyvai nurodant konkrečius Statybos įstatymo 24 straipsnio 3 dalyje nustatytų reikalavimų pažeidimus. Todėl Direkcijos apeliacinio skundo argumentai atmesti kaip nepagrįsti.

Tų pačių argumentų pagrindu nepagrįstu pripažintas ir Administracijos apeliacinis skundas. Teisėjų kolegija kartu akcentavo, kad Administracija, veikdama kaip viešojo administravimo sistemos subjektas, ne tik turi paisyti VAĮ, bet ir laikytis gero administravimo principo – viešojo administravimo subjektas, priimdamas administracinius sprendimus, turi dirbti rūpestingai ir atidžiai, veikti taip, kad būtų laikomasi visų teisės aktų nuostatų.

Atsižvelgiant į tai, atsakovų apeliaciniai skundai atmesti, pirmosios instancijos teismo sprendimas paliktas nepakeistas.

2022 m. liepos 13 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-520-556/2022

Teismo proceso Nr. 3-61-3-03699-2020-4

Procesinio sprendimo kategorijos: 17.3.1, 17.7

[Prieiga internete](#)

21. Valstybės tarnautojo statuso įgijimas, pasikeitimas, praradimas ir atsakomybė

21.2. Tarnybinės nuobaudos

Dėl viešojo administravimo institucijos vadovo atsakomybės, tokiai institucijai nustatytu laiku neperėmus ir nepradėjus tvarkyti informacinės sistemos duomenų

Pareiškėjas Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos (toliau – NVSC) direktorius kreipėsi į teismą, prašydamas panaikinti Sveikatos apsaugos ministro įsakymą, kuriuo pareiškėjui

paskirta tarnybinė nuobauda – papeikimas (toliau – Įsakymas). Nuobauda pareiškėjui skirta už tai, kad pareiškėjas netinkamai atliko savo pareigas – organizavo NVSC nuostatuose ir Užkrečiamųjų ligų ir jų sukėlėjų valstybės informacinės sistemos (toliau – ULSVIS) nuostatuose bei įsakymuose dėl ULSVIS nuostatų pakeitimo įvardijamų NVSC funkcijų įgyvendinimą, sprendė direktoriaus kompetencijai priskirtus klausimus (Įsakyme nurodytais terminais ir tvarka neperėmė ULSVIS, neperėmus ULSVIS NVSC nevykdė įsipareigojimų, susijusių su sistemos duomenų apdorojimu, saugojimu, naudojimu, perdavimu ir pan., taip pat pareiškėjas, kaip NVSC vadovas, neatliko kitų organizacinių darbų, kurie buvo būtini prieš ULSVIS perėmimą, siekiant užtikrinti sklandų sistemos veikimą (laiku nepaskyrė sistemos duomenų valdymo įgaliotinio, saugos įgaliotinio, informacinės sistemos administratoriaus; laiku nepateikė informacijos centriniam registratoriui).

Pirmosios instancijos teismas panaikino Įsakymą nenustatęs, kad būtent dėl pareiškėjo, kaip NVSC vadovo, sąmoningo neveikimo nebuvo perimta ULSVIS, nebuvo užtikrinamas tinkamas informacijos ULSVIS saugumas, teikimas, atnaujinimas, tvarkymas, reikiamos informacijos teikimas trečiosioms šalims, neįgyvendinta pareiga visas diagnozuotas užkrečiamąsias ligas ir išskirtus šių ligų sukėlėjus registruoti ULSVIS ir kt., nes pareiškėjas neturėjo objektyvios galimybės laiku ir tinkamai atlikti sveikatos apsaugos ministro įsakymuose įtvirtintus įpareigojimus ir su tuo susijusias kitas užduotis.

LVAT vertinimu, pirmosios instancijos teismas išsamiai ir nuosekliai aptarė pareiškėjo, kaip NVSC vadovo, veiksmus bandant perimti ULSVIS nuo 2020 m. rugpjūčio 3 d. iki 2020 m. spalio 26 d. Teisėjų kolegija sutiko su pirmosios instancijos teismo išvada, kad NVSC nuo tapimo ULSVIS duomenų valdytoju ir tvarkytoju, t. y. du mėnesius, sistemingai siekė ULSVIS duomenų perėmimo, tačiau minėtos informacinės sistemos ir kitų reikalingų dokumentų neperdavimas NVSC buvo sąlygotas kitų subjektų, turinčių pareigą perduoti ULSVIS, pasyvių veiksmų, t. y. ULSVIS duomenų realus perėmimas neįvyko ne dėl pareiškėjo, kaip NVSC vadovo, sąmoningo ar / ir sistemingo neveikimo. Todėl pareiškėjo kaltė dėl tarnybinio nusižengimo padarymo nebuvo įrodyta, o tarnybinė nuobauda paskirta nesant tam teisinio pagrindo ir neįrodžius tarnybinio nusižengimo sudėties.

Teisėjų kolegija pažymėjo, jog NVSC 2020 m. rugpjūčio 3 d. perimant ULSVIS buvo organizuotas numatomų veiksmų aptarimas, o vėlesni ULSVIS perėmimo veiksmai buvo koordinuojami ir kontroliuojami NVSC vadovo. LVAT taip pat akcentavo, kad, kol ULSVIS nebuvo perimta iš Užkrečiamųjų ligų ir AIDS centro (toliau – ULAC), nebuvo tikslinga ir būtina paskirti atsakingus asmenis, nes neperėmus sistemos, už jos priežiūrą atsakingi asmenys nebūtų turėję galimybės vykdyti savo funkcijas, susijusias su ULSVIS administravimu bei priežiūra. Be to, tai buvo padaryta 2020 m. rugpjūčio 21 d. NVSC 2020 m. rugpjūčio 4 d. viešojo pirkimo būdu sudarė ULSVIS galimybių tyrimo paslaugų pirkimo sutartį bei tą pačią dieną – informacinės sistemos duomenų analizės paslaugų pirkimo sutartį. LVAT vertinimu, NVSC atliktų veiksmų perimant ULSVIS visuma patvirtino, kad buvo dedamos objektyvios pastangos kuo operatyviau perimti minėtą duomenų sistemą, tačiau ULSVIS NVSC nebuvo perduota dėl ULAC trukdžių. Apie kliūtis, trukdžius perimti informacinę sistemą, nuolat buvo informuojama Sveikatos apsaugos ministerija (su šia problema susiję klausimai atsakovo pradėti spręsti tik 2020 m. spalio viduryje). Atsižvelgusi į byloje nustatytas aplinkybes, LVAT teisėjų kolegija konstatavo, kad iš esmės ULSVIS perdavimas–perėmimas strigo dėl tarp Sveikatos apsaugos ministerijos ir ULAC prasidėjusių nesutarimų, tačiau šio fakto atsakovas nevertino.

LVAT taip pat pritarė pirmosios instancijos teismo išvadai, kad atsakingų asmenų už ULSVIS nepaskyrimas laiku, duomenų VĮ Registrų centrui pavėluotas perdavimas buvo mažareikšmiai (formalaus pobūdžio) pažeidimai, nesukėlę neigiamų pasekmių (nelėmę ULSVIS neperėmimo) ir kad tarnybinės nuobaudos paskyrimas už šiuos pažeidimus būtų neproporcinga priemonė.

LVAT atmetė atsakovo Sveikatos apsaugos ministerijos apeliacinį skundą.

2022 m. birželio 29 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-493-662/2022

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-04266-2020-5

Procesinio sprendimo kategorija 21.2

24. Vietos savivalda

24.5. Savivaldybės kontrolė ir auditas

Dėl savivaldybės tarybos Kontrolės komiteto funkcijų ir su jų vykdymu susijusios informacijos iš viešojo administravimo subjektų gavimo

Byloje kilo ginčas dėl Jonavos rajono savivaldybės administracijos (toliau – Administracija) rašto, kuriuo atsisakyta pateikti Jonavos rajono savivaldybės tarybos Kontrolės komiteto (toliau – Kontrolės komitetas) pirmininko raštuose prašytą informaciją apie atitinkamos seniūnijos seniūnę, motyvuojant tuo, kad prašomos informacijos pateikimas galbūt apsunkintų Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos ir Jonavos rajono savivaldybės Etikos komisijos tyrimų dėl Kontrolės komiteto pirmininko veiksmų, susijusių su tikėtina minėtos seniūnės sekimu, eigą (toliau – Raštas), pagrįstumo ir teisėtumo.

Ginčas išankstine ginčų nagrinėjimo ne teisme tvarka buvo išnagrinėtas Lietuvos administracinių ginčų komisijos Kauno apygardos skyriuje, kuris tenkino Kontrolės komiteto prašymą – panaikino Raštą ir įpareigojo Administraciją iš naujo išnagrinėti Kontrolės komiteto pirmininko kreipimuisi dėl informacijos pateikimo. Pirmosios instancijos teismas, nustatęs, kad Raštu buvo nemotyvuotai atsisakyta pateikti duomenis, Lietuvos administracinių ginčų komisijos Kauno apygardos skyriaus sprendimą laikė pagrįstu.

Atsižvelgęs į Vietos savivaldos įstatymo 14 straipsnyje įtvirtintas savivaldybės tarybos Kontrolės komiteto funkcijas bei šio komiteto pirmininko teisę gauti komiteto įgaliojimams vykdyti reikalingą informaciją, taip pat į aptariamoje byloje nustatytą aplinkybę, kad ginčo nagrinėjimo teisme momentu Administracija nebuvo gavusi duomenų iš Jonavos rajono savivaldybės Etikos komisijos apie Kontrolės komiteto pirmininko atžvilgiu atlikto tyrimo rezultatus, vadovaudamasis Vietos savivaldos įstatymo bei Jonavos rajono savivaldybės tarybos veiklos reglamento nuostatomis, pagal kurias tarybos narys nėra atleidžiamas nuo savo pareigų viseto esant interesų konfliktui, o privalo reglamento nustatyta tvarka informuoti merą ir (ar) tarybos narius arba kitus asmenis, kurie kartu dalyvauja rengiant, svarstant ar priimant sprendimą, apie esamą interesų konfliktą, pareikšti apie nusišalinimą ir, jeigu pareikštas nusišalinimas buvo priimtas, jokia forma nedalyvauti toliau rengiant, svarstant ar priimant sprendimą, LVAT darė išvadą, jog aplinkybė, kad dėl Komiteto pirmininko veiksmų buvo kreiptasi į Vyriausiąją tarnybinės etikos komisiją bei Jonavos rajono savivaldybės Etikos komisiją, nepaneigė įstatymuose nustatytų kolegialaus savivaldybės Kontrolės komiteto funkcijų bei teisių, t. y. nagrinėti iš asmenų gaunamus pranešimus ir pareiškimus apie savivaldybės administracijos, įmonių, įstaigų ir jų vadovų veiklą ir kolegialiai priimti sprendimus šiais klausimais.

Dėl nurodytų priežasčių LVAT atmetė Administracijos apeliacinį skundą.

2022 m. rugpjūčio 24 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-484-821/2022

Teismo proceso Nr. 3-62-3-00456-2021-4

Procesinio sprendimo kategorijos: 2.2.9; 24.5

[Prieiga internete](#)

37. Bausmių vykdymo ir suėmimo sąlygos

37.6. Kiti su bausmių vykdymo ir suėmimo sąlygomis susiję klausimai

Dėl nuteistojo perkėlimo į kitą pataisos įstaigą toliau atlikti bausmės terminuotam (trumpesniai, nei likęs bausmės atlikimo) laikotarpiai

Apžvelgiamoje byloje ginčas kilo dėl neturtinės žalos, kurią pareiškėjas kildino iš Kalėjimų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos (toliau – Departamentas) direktoriaus nutarimų, kuriais jis buvo perkeltas iš Pravieniškių pataisos namų-atvirosios kolonijos (toliau – Pravieniškių PN-AK) į Šiaulių tardymo izoliatorių (toliau – Šiaulių TI) tęsti bausmės atlikimą, priteisimo.

Pirmosios instancijos teismas pareiškėjo skundo dalį dėl žalos, kildinamos iš Departamento direktoriaus 2020 m. sausio 3 d. nutarimo, paliko nenagrinėtą, nustatęs, kad kitoje administracinėje byloje nagrinėjamas tapatus pareiškėjo reikalavimas. Kitą pareiškėjo skundo dalį pirmosios instancijos teismas tenkino iš dalies ir priteisė pareiškėjui iš atsakovo Lietuvos valstybės, atstovaujamos Departamento, 160 Eur neturtinės žalos atlyginimą. Teismas, įvertinęs faktines bylos aplinkybes, sprendė, kad pareiškėjas Departamento direktoriaus 2019 m. rugsėjo 10 d. ir 2019 m. gruodžio 6 d. nutarimais iš Pravieniškių PN-AK į Šiaulių TI buvo perkeltas ne tęsti bausmės atlikimą, bet atlikti jam paskirtas nuobaudas, tačiau šių nutarimų priėmimo metu nebegaliojo ankstesnės redakcijos BVK 142 straipsnio 3 dalyje numatyta teisė perkelti nuteistąjį atlikti nuobaudą į kalėjimą, todėl minėti nutarimai priimti nesant tam teisinio pagrindo.

LVAT teisėjų kolegija nesutiko su pirmosios instancijos teismo argumentais, kuriais iš dalies buvo tenkintas pareiškėjo skundas. Šiuo aspektu teisėjų kolegija nustatė, kad Departamento direktoriaus 2019 m. rugsėjo 10 d. ir 2019 m. gruodžio 6 d. nutarimai, kuriais pareiškėjas nustatytam terminui buvo perkeltas iš Pravieniškių PN-AK

į Šiaulių TI tęsti bausmės atlikimą, buvo priimti vadovaujantis BVK 69 straipsniu ir Departamento direktoriaus 2015 m. rugpjūčio 31 d. įsakymu Nr. V-321 (2019 m. rugpjūčio 1 d. įsakymo Nr. V-275 redakcija) patvirtinto Nuteistųjų perkėlimo iš vienos pataisos į kitą tvarkos aprašo (toliau – Aprašas) 3.2 punktu. Departamento direktoriaus 2019 m. rugsėjo 10 d. nutarime nustatytas pareiškėjo perkėlimo pagrindas buvo tai, kad pareiškėjas sistemingai ir itin piktybiškai pažeidinėja bausmės atlikimo režimo reikalavimus, į taikomas resocializacijos bei drausminio poveikio priemones nereaguoja, demonstratyviai ignoruoja nustatytą tvarką ir draudimus, o 2019 m. gruodžio 2 d. nutarime – pareiškėjas sistemingai ir itin piktybiškai pažeidinėja bausmės atlikimo režimo reikalavimus, į taikomas resocializacijos bei drausminio poveikio priemones nereaguoja, demonstratyviai ignoruoja nustatytą tvarką ir draudimus, taip pat siekiant apriboti jo daromą neigiamą įtaką kitiems nuteistiesiems, palengvinti socialinę reabilitaciją, užtikrinti veiksmingesnę nuteistojo priežiūrą ir saugumą.

Šiame kontekste teisėjų kolegija nurodė, jog BVK (nuo 2019 m. liepos 6 d. galiojanti redakcija) 69 straipsnio, reglamentuojančio nuteistųjų perkėlimo į kitas pataisos įstaigas teisinius santykius, 1 dalyje įtvirtinta, kad nuteistasis, kuriam paskirtas laisvės atėmimas, gali būti perkeltas iš vienos pataisos įstaigos į kitą toliau atlikti bausmės, jeigu to reikia siekiant apriboti jo daromą neigiamą įtaką kitiems nuteistiesiems, palengvinti socialinę reabilitaciją, užtikrinti veiksmingesnę nuteistojo priežiūrą ir saugumą arba kitais šiame kodekse nustatytais atvejais. To paties straipsnio 5 dalyje nustatyta, kad teisę perkelti nuteistąjį iš vienos pataisos įstaigos į kitą turi Kalėjimų departamento direktorius. Nuteistųjų perkėlimo iš vienos pataisos įstaigos į kitą, taip pat perkėlimo į atvirą koloniją ir pusiaukelės namus ir grąžinimo iš jų tvarką nustato Aprašas (ginčui aktuali redakcija, galiojusi nuo 2019 m. rugpjūčio 2 d.), kurio 3 punkte išdėstyti detalūs nuteistųjų perkėlimo iš vienos pataisos įstaigos į kitą pataisos įstaigą pagrindai ir tvarka. Pagal Aprašo 3.2 punktą, nuteistasis į kitą pataisos įstaigą gali būti perkeliamas, jeigu nuteistojo perkėlimas iš vienos pataisos įstaigos į kitą reikalingas siekiant apriboti jo daromą neigiamą įtaką kitiems nuteistiesiems, palengvinti socialinę reabilitaciją, užtikrinti veiksmingesnę nuteistojo priežiūrą ir saugumą. Aprašo 12 punkte nustatyta, kad nuteistasis iš vienos pataisos įstaigos į kitą gali būti perkeliamas Kalėjimų departamento iniciatyva, kai yra Kalėjimų departamento direktoriaus ar jo pavaduotojo pasirašytas motyvuotas nutarimas dėl nuteistojo perkėlimo.

Apibendrinama minėtas BVK ir Aprašo nuostatas nagrinėtos bylos kontekste, LVAT teisėjų kolegija priėjo prie išvados, kad pagal ginčui aktualų teisinį reguliavimą (1) būtinybė apriboti nuteistojo daromą neigiamą įtaką kitiems nuteistiesiems, palengvinti socialinę reabilitaciją, užtikrinti veiksmingesnę nuteistojo priežiūrą ir saugumą buvo pakankamas pagrindas nuteistojo, kuriam paskirtas laisvės atėmimas, perkėlimui atlikti nuobaudą iš vienos pataisos įstaigos į kitą; (2) teisę priimti sprendimą dėl nuteistojo perkėlimo tuo pagrindu turėjo Kalėjimų departamento direktorius; (3) tokio perkėlimo terminas nebuvo ribojamas.

Atsakovo atstovas paaiškino, kad Departamento direktorius, priimdamas 2019 m. rugsėjo 10 d. ir 2019 m. gruodžio 6 d. nutarimus, be kita ko, vertino tai, jog Pravieniškių PN-AK direktoriaus 2019 m. rugsėjo 2 d. nutarimu pareiškėjui buvo paskirta nuobauda – perkėlimas į kamerų tipo patalpas 26 paroms, o 2019 m. gruodžio 2 d. nutarimu – perkėlimas į kamerų tipo patalpas 30 parų. Į bylą pateikti duomenys apie pareiškėjui paskirtas drausmines nuobaudas ginčui aktualiu laikotarpiu patvirtino, kad bausmės atlikimo režimo pažeidimai dažni, o griežčiausios nuobaudos (perkėlimas į kamerų tipo patalpas minėtais Pravieniškių PN-AK direktoriaus nutarimais) pareiškėjui paskirtos už įstaigos administracijos reikalavimų nevykdymą (BVK 110 str. 1 d. 2 p.). Teisėjų kolegijos vertinimu, nurodytos aplinkybės suponuoja išvadą, kad pareiškėjas pažeidinėja bausmės atlikimo režimo reikalavimus, t. y. į taikomas resocializacijos bei drausminio poveikio priemones nereaguoja, demonstratyviai ignoruoja nustatytą tvarką ir draudimus. Todėl Departamento direktorius turėjo tiek faktinį, tiek teisinį pagrindą 2019 m. rugsėjo 10 d. ir 2019 m. gruodžio 6 d. nutarimais terminuotai perkelti pareiškėją iš Pravieniškių PN-AK į Šiaulių TI toliau atlikti bausmę, o kartu ir paskirtas nuobaudas. Teisėjų kolegija papildomai atkreipė dėmesį į tai, jog aktualiuose nutarimuose yra aiškiai nurodoma, kad pareiškėjas siunčiamas į nurodytą pataisos įstaigos funkcijas atliekantį Šiaulių TI tęsti bausmės atlikimą. Vien tai, kad pareiškėjas perkeltas į Šiaulių TI ne likusiam bausmės atlikimo laikotarpiui, o trumpesniai laikotarpiui, t. y. nuobaudų atlikimo laikotarpiams, nelemia atsakovo atstovo veiksmų neteisėtumo. Atlikdamas nuobaudas kitoje pataisos įstaigoje pareiškėjas faktiškai tęsia bausmės atlikimą. Tuo tarpu pirmosios instancijos teismo sprendime nurodyta nebegaliojanti BVK 142 straipsnio 3 dalies norma šiuo atveju nebuvo tiesiogiai taikoma, todėl nėra aktuali.

Atsižvelgiant į tai, atsakovo apeliacinis skundas tenkintas, pirmosios instancijos teismo sprendimo dalis, kuria iš dalies buvo patenkintas pareiškėjo skundas, panaikinta ir ši pareiškėjo skundo dalis atmesta, likusi pirmosios instancijos teismo sprendimo dalis palikta nepakeista.

2022 m. rugpjūčio 24 d. nutartis administracinėje byloje Nr. TA-208-492/2022

Teismo proceso Nr. 3-61-3-03206-2020-8
Procesinio sprendimo kategorijos: 20.5.1; 37.6
[Prieiga internete](#)

41. Kiti ginčai viešojo administravimo srityje

Dėl kompetentingų kontroliuojančių institucijų diskrecijos vertinti maisto saugą

Nagrinėtoje byloje ginčas kilo dėl Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos (toliau – VMVT) Kauno valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos (toliau – Kauno VMVT) sprendimo ir VMVT Lietuvos Respublikos maisto įstatymo pažeidimų nagrinėjimo komisijos nutarimo teisėtumo ir pagrįstumo. Sprendimu pareiškėjui buvo uždrausta tiekti rinkai šviežių paukštieną, taip pat pareiškėjas įpareigotas susigrąžinti jau patiektą, pašalinti iš rinkos bei sunaikinti įsigytą šviežių paukštieną (4 530 kg), kurioje rasta patogeninių organizmų *Salmonella Infantis*. Nutarimu pareiškėjui buvo paskirta bauda už tai, jog pareiškėjo įsigytoje bei išplatintoje šviežioje paukštienoje (9 810 kg) buvo rasta patogeninių organizmų *Salmonella Kentucky*.

Pareiškėjas laikėsi pozicijos, kad pagal Reglamentą (EB) Nr. 2073/2005³, pakeistą (papildytą) Reglamentu (ES) Nr. 1086/2011⁴, šviežia paukštiena gali būti laikoma nesaugia tik tuo atveju, jeigu yra nustatomas vienas iš dviejų šių patogeninių organizmų – *Salmonella Typhimurium* arba *Salmonella Enteritidis*, todėl jeigu šviežioje paukštienoje randami kiti *Salmonella* patogeninių organizmų tipai, *expressis verbis* (tiesiogiai; aiškiais žodžiais) nenumatyti Reglamente (EB) Nr. 2073/2005, tai neturi įtakos šviežios paukštienos saugumui.

Atmesdamas pareiškėjo skundą, pirmosios instancijos teismas nesutiko su jo nuomone, jog VMVT netinkamai pritaikė Reglamento (EB) Nr. 2073/2005 nuostatas, pagal kurias šviežioje paukštienoje negali būti aptinkami tik du *Salmonella* serotipai – teismo vertinimu, minėtas reglamentas nustato tam tikrų mikroorganizmų mikrobiologinius kriterijus ir įgyvendinimo taisykles, kurių turi laikytis maisto verslo dalyviai, o kompetentinga institucija, atsižvelgiant į Reglamento (EB) Nr. 2073/2005 1 straipsnį, gali nustatyti ir įvertinti kitus mikroorganizmus, jų toksinus arba metabolitus, kilus įtarimams, jog maistas nesaugus.

LVAT kreipėsi į ESTT su prašymu priimti prejudicinį sprendimą ir išaiškinti valstybės narės kompetentingų kontroliuojančių institucijų diskrecijos apimtį tokiomis, kaip nagrinėtos bylos, aplinkybėmis.

ESTT 2022 m. balandžio 28 d. priėmus sprendimą byloje *UAB „Romega“ prieš Valstybinę maisto ir veterinarijos tarnybą*, C-89/21, LVAT atnaujino bylos nagrinėjimą. Dėl šviežios paukštienos, užkrėtos kitais, nei Reglamente (EB) Nr. 2073/2005 nurodytais, *Salmonella* serotipais, vertinimo, remdamasis ESTT išaiškinimu, LVAT sprendė, kad nagrinėtos bylos aplinkybėmis reikšmingos ES teisės normos, pagal kurias draudžiamas konkrečių serotipų *Salmonella* buvimas šviežioje paukštienoje, neimplikuoja išvados, kad kitokių serotipų *Salmonella* užkrėsta šviežia paukštiena atitinkamai turėtų būti laikoma saugia. Taigi, kompetentinga kontroliuojanti institucija turi diskreciją Reglamento (EB) Nr. 2073/2005 I priedo 1 skyriaus 1.28 eilutės reikalavimus atitinkančią šviežią paukštieną pripažinti neatitinkančia Reglamento (EB) Nr. 178/2002⁵ 14 straipsnio, reglamentuojančio maisto saugos reikalavimus, nuostatu, jei tokioje paukštienoje nustatyti Reglamente (EB) Nr. 2073/2005 nenurodyti *Salmonella* serotipai šiai institucijai leidžia įtarti, kad toks maistas yra nesaugus, kaip tai suprantama pagal Reglamento (EB) Nr. 178/2002 14 straipsnio nuostatas.

Atsižvelgdamas į VMVT pateiktus duomenis apie byloje aktualių *Salmonella* serotipų poveikį žmonių sveikatai, LVAT vertino, kad nustatyta aplinkybė dėl pareiškėjo produkcijos (šviežios paukštienos) užkrato Reglamente (EB) Nr. 2073/2005 nenustatytų serotipų *Salmonella*, kurie, vadovaujantis šioje srityje egzistuojančių mokslinių tyrimų duomenimis, laikomi turinčiais neigiamą poveikį žmogaus sveikatai, nagrinėtos bylos aplinkybėmis atsakovui pagrįstai leido laikyti aptariamą šviežią paukštieną nesaugia, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 178/2002 14 straipsnio 2–5 dalis. Nereikšmingais laikyti pareiškėjo argumentai dėl šviežios paukštienos terminio apdoravimo įtakos tokio maisto saugumui: pabrėžta, kad terminiai apdorojimai Reglamente

³ 2005 m. lapkričio 15 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 2073/2005, dėl maisto produktų mikrobiologinių kriterijų.

⁴ 2011 m. spalio 27 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 1086/2011, kuriuo dėl salmonelių šviežioje paukštienoje iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 2160/2003 II priedas ir Komisijos reglamento (EB) Nr. 2073/2005 I priedas.

⁵ 2002 m. sausio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 178/2002 nustatantis maistui skirtų teisės aktų bendruosius principus ir reikalavimus, įsteigiantis Europos maisto saugos tarnybą ir nustatantis su maisto saugos klausimais susijusias procedūras.

(EB) Nr. 2073/2005 nustatytais *Salmonella* serotipais užkrėstą šviežią paukštieną minėtieji mikroorganizmai taip pat žūva, tačiau tokia aplinkybė nesudaro pagrindo šiais mikroorganizmais užkrėstą šviežią paukštieną laikyti saugia Reglamento (EB) Nr. 178/2002 14 straipsnio nuostatų prasme; šviežios paukštienos, užkrėstos Reglamente (EB) Nr. 2073/2005 nenurodytais *Salmonella* serotipais, turinčiais neigiamą poveikį žmogaus sveikatai, LVAT neturėjo pagrindo vertinti kitaip.

Pareiškėjui taikytų ribojimų vertinimo aspektu LVAT sutiko su pirmosios instancijos teismo išvada, kad Kauno VMVT, priimdama ginčijamą sprendimą, tinkamai vykdė teisės aktais jai priskirtas funkcijas, veikė taip, kaip turėjo veikti viešojo administravimo subjektas, uždraudamas pareiškėjui tiekti rinkai nesaugų produktą, įpareigodama susigrąžinti nesaugų produktą iš vartotojų, produktą pašalinti iš rinkos ir jį sunaikinti, laikėsi įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimų, neviršijo savo kompetencijos, taigi, ginčijamas sprendimas yra teisėtas ir pagrįstas, todėl nėra pagrindo jį naikinti. LVAT akcentavo ir tai, kad pirmosios instancijos teismas tokią išvadą padarė atsižvelgdamas į, viena vertus, verslininkų veiklos savo rizika pobūdį, kai nuostoliai dėl normalios ūkinės gamybinės rizikos tenka pačiam verslininkui, ir, kita vertus, į ginčo santykiams reikšmingą itin svarbią visuomenės vertybę, konstituciškai svarbų tikslą – žmonių sveikatą. Pirmosios instancijos teismas aiškiai nurodė, kad verslininko tikslai turi būti įgyvendinti neviršijant to, kas yra būtina šiems tikslams pasiekti, nepažeidžiant imperatyvių teisės aktų, derinant asmens ir visuomenės interesus, nepažeidžiant bendros tautos gerovės. Taigi, LVAT sprendė, kad ginčijamu sprendimu Kauno VMVT pareiškėjui pritaikytus ribojimus pirmosios instancijos teismas tinkamai įvertino proporcingumo ir tikslingumo aspektais.

2022 m. liepos 4 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-955-575/2022

Teismo proceso Nr. 3-61-3-01561-2019-8

Procesinio sprendimo kategorija 41

[Prieiga internete](#)

II. Administracinių bylų teisena

42. Administracinio proceso principai

42.4. Bylų nagrinėjimo teisme viešumas

Dėl atsižvelgimo į bylos medžiagos pripažinimą nevieša kitoje byloje

Apžvelgiamoje byloje ginčas kilo dėl pirmosios instancijos teismo nutarties, kuria teismas netenkino pareiškėjo prašymo pripažinti administracinės bylos medžiagą nevieša, pagrįstumo ir teisėtumo.

Pareiškėjas byloje siekė, kad visa bylos medžiaga būtų pripažinta nevieša, nes byloje yra duomenų apie jam pareikštus kaltinimus, susijusius su jo, jo vaikų bei vaikų motinos privačiu gyvenimu, kuriais remiasi atsakovas bei kurie buvo paneigti (pareiškėjas išteisintas) LAT išnagrinėtoje baudžiamojoje byloje, kurios visa medžiaga buvo pripažinta nevieša.

Teisėjų kolegija pažymėjo, kad teismas, pripažindamas tam tikrą medžiagą nevieša ar skirdamas uždara posėdį, sprendžia procesinio pobūdžio klausimą; teismo pasisakymas procesiniu klausimu neturi *res judicata* (galutinis teismo sprendimas) galios, todėl nėra pagrindo sutikti su pareiškėju, kad LAT medžiagos baudžiamojoje byloje pripažinimas nevieša savaime lemia būtinybę ir šios administracinės bylos medžiagą pripažinti nevieša. Reikalingumas pripažinti bylos medžiagą nevieša nustatomas atsižvelgus į administracinės bylos dalyką ir pateiktus įrodymus, išlaikant teisės aktuose įtvirtintą pusiausvyrą tarp bylų viešumo ir asmens teisės į privataus gyvenimo apsaugą.

Bylos medžiagos viešumo taikymo taisyklė reikalauja bylos viešumą riboti tik tiek ir tik tokia apimtimi, kiek tai būtina bylos šalių teisėms ir teisėtiems interesams apginti; teismas, priimdamas rašytinę nutartį dėl tam tikros byloje esančios medžiagos dalies pripažinimo nevieša, turi individualizuoti saugotiną informaciją (konkrečius įrodymus), o būtinumą ją saugoti – argumentuoti.

Teisėjų kolegija, įvertinusi šalių argumentus, bylos medžiagoje cituojant LAT 2021 m. lapkričio 16 d. nutartyje nustatytas aplinkybes, be kita ko, 27 punktą, kuriame dėstomas pareiškėjo privataus gyvenimo artimoje aplinkoje aplinkybės, iš esmės susijusios ir su pareiškėjo mažamečiu vaiku, pareiškėjo atskirtimus į atsakovo argumentus, nusprendė, kad nagrinėjamu atveju tikslinga taikyti viešumo principo netaikymo išimtinumą tikslu užtikrinti pareiškėjo ir jo vaiko teisę į privataus gyvenimo apsaugą ir pripažinti dalį bylos medžiagos nevieša, neteikiant jos susipažinti ir kopijuoti ne proceso šalims.

Pareiškėjo atskirasis skundas patenkintas iš dalies, pirmosios instancijos teismo nutartis pakeista ir dalis bylos medžiagos pripažinta nevieša, neteiktina susipažinti ir kopijuoti ne proceso šalims.

2022 m. rugpjūčio 11 d. sprendimas administracinėje byloje eAS-554-463/2022

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-04711-2021-1

Procesinio sprendimo kategorija 42.4

[Prieiga internete](#)

43. Teisė kreiptis į teismą ir jos realizavimas

43.5. Atsisakymas priimti skundą

43.5.1. Kai skundas nenagrinėtinas ABTĮ nustatyta tvarka

43.5.1.1. Aktai ar veiksmai, dėl kurių negalima pateikti skundo administraciniam teismui

Dėl ginčo, susijusio su perkėlimu į pusiaukelės namus

Pareiškėjas L. R. su skundu kreipėsi į teismą, prašydamas perkelti jį į pusiaukelės namus, nes jis atitinka visus reikalavimus. Pareiškėjas skunde nurodė, kad jis skundžia Kalėjų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos (toliau – Departamentas) 2022 m. balandžio 7 d. sprendimą (toliau – Sprendimas).

Pirmosios instancijos teismas nutartimi atsisakė priimti pareiškėjo skundą ABTĮ 33 straipsnio 2 dalies 1 punkto pagrindu, nustatęs, kad pareiškėjas 2021 m. birželio 1 d. su prašymu kreipėsi į Marijampolės pataisos namus (toliau – Marijampolės PN) dėl jo perkėlimo į pusiaukelės namus. Marijampolės PN atsisakius tenkinti pareiškėjo prašymą, išankstine ginčo nagrinėjimo ne per teismą tvarka pareiškėjas kreipėsi į Departamentą, kuris pareiškėjo skundą tenkino iš dalies, t. y. Marijampolės PN direktoriui pasiūlė įvertinti visas aplinkybes ir pareiškėjui pateikti VAĮ reikalavimus atitinkantį sprendimą. Atsižvelgęs į tai, kad Marijampolės PN dar nėra įvykdęs šio sprendimo, pirmosios instancijos teismas sprendė, jog byloje nėra ginčo. Teismas išaiškino pareiškėjui, kad jis, gavęs Marijampolės PN sprendimą, galės kreiptis į Departamentą ir ginčyti sprendimą privaloma išankstine ginčo nagrinėjimo ne per teismą tvarka, o esant nepalankiam Departamento sprendimui, kreiptis į Regionų apygardos administracinį teismą ABTĮ nustatyta tvarka.

Atskirąjį skundą nagrinėjusi teisėjų kolegija nurodė, kad pareiškėjas, nesutikdamas su Marijampolės PN direktoriaus priimtu sprendimu neperkelti jo į pusiaukelės namus, kreipėsi į Departamentą, t. y. pasinaudojo BVK 183 straipsnyje įtvirtinta privaloma išankstinio ginčų nagrinėjimo ne per teismą tvarka, o Departamentui nepatenkinus jo skundo iš esmės (nepriėmus sprendimo, kurio skundu siekė pareiškėjas), pareiškėjas šioje byloje paduotu skundu perkėlė ginčą dėl Marijampolės PN direktoriaus rašto į teismą, todėl be pagrindo pirmosios instancijos teismo nutartimi konstatuota, kad byloje nėra ginčo.

Pareiškėjo apskūsta nutartis panaikinta, ir pareiškėjo skundo priėmimo klausimas perduotas Regionų apygardos administraciniam teismui nagrinėti iš naujo.

2022 m. liepos 27 d. nutartis administracinėje byloje Nr. AS-533-520/2022

Teisminio proceso Nr. 3-62-3-00911-2022-1

Procesinio sprendimo kategorija 43.5.1.1

[Prieiga internete](#)

Dėl asociacijos teisės ginčyti išvadą dėl poveikio aplinkai vertinimo

Pareiškėjas asociacija „Už švarų orą“ kreipėsi į teismą su skundu, prašydamas: 1) panaikinti Aplinkos apsaugos agentūros (toliau – Agentūra) 2022 m. balandžio 28 d. atrankos išvadą UAB „Pažangi energija“ pažangiųjų biodegalų (biodujų) gamybos Šiaulių r. sav. dėl poveikio aplinkai vertinimo; 2) įpareigoti Agentūrą iš naujo atlikti atranką bei priimti naują motyvuotą išvadą dėl privalomo atlikti poveikio aplinkai vertinimo UAB „Pažangi energija“ pažangiųjų biodegalų (biodujų) gamybos, (duomenys neskelbtini), Šiaulių r. sav.

Pirmosios instancijos teismas nutartimi atsisakė priimti pareiškėjo skundą, kadangi pareiškėjas nėra laikomas suinteresuota visuomene Aplinkos apsaugos įstatymo ir Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo prasme, turinčiu teisę kreiptis į teismą.

Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo 15 straipsnio 1 dalis nustato, kad visuomenė turi teisę kreiptis į teismą, jeigu mano, kad jos prašymas, pateiktas teisės aktų, reglamentuojančių

atrankos dėl poveikio aplinkai vertinimo ir poveikio aplinkai vertinimo procesus, nustatyta tvarka buvo neteisėtai atmestas, į jį buvo iš dalies ar visiškai netinkamai atsakyta arba į prašymą deramai neatsižvelgta pagal teisės aktus, reglamentuojančius atrankos dėl poveikio aplinkai vertinimo ir poveikio aplinkai vertinimo procesus. Suinteresuota visuomenė turi teisę kreiptis į teismą ginčydamą sprendimų, veiksmų ar neveikimo atrankos dėl poveikio aplinkai vertinimo ir poveikio aplinkai vertinimo srityse materialinį ar procesinį teisėtumą (15 str. 2 d.).

Atrankos dėl poveikio aplinkai vertinimo ir poveikio aplinkai vertinimo proceso dalyviais, be kita ko, yra suinteresuota visuomenė (5 str. 1 d. 5 p.). Suinteresuota visuomenė – visuomenė, kuriai daro arba gali daryti poveikį sprendimai, veiksmai ar neveikimas poveikio aplinkai vertinimo srityje arba kuri yra suinteresuota atrankos dėl poveikio aplinkai vertinimo ir (ar) poveikio aplinkai vertinimo procesu. Pagal šią apibrėžtį viešieji juridiniai asmenys (išskyrus valstybės ar savivaldybės, jų institucijų įsteigtus juridinius asmenis), kurie skatina aplinkos apsaugą, visais atvejais laikomi suinteresuotais asmenimis (2 str. 14 d.).

Aplinkos apsaugos įstatymo 1 straipsnio 22 dalyje įtvirtinta, kad suinteresuota visuomenė – vienas arba daugiau fizinių ar juridinių asmenų, kuriems daro arba gali daryti poveikį sprendimai, veiksmai ar neveikimas aplinkos ir jos apsaugos bei gamtos išteklių naudojimo srityje arba kurie yra suinteresuoti šių sprendimų procesu. Pagal šią apibrėžtį asociacijos ir kiti viešieji juridiniai asmenys (išskyrus valstybės ar savivaldybės, jų institucijų įsteigtus juridinius asmenis), kurie įsteigti teisės aktų nustatyta tvarka ir skatina aplinkos apsaugą, visais atvejais laikomi suinteresuotais asmenimis.

Iš bylos medžiagos matyti, kad pareiškėjas yra asociacija „Už švarų orą“, įsteigta 2021 m. spalio 7 d., o iki tol asociacijos nariai veikė kaip iniciatyvinė grupė nuo 2021 m. rugpjūčio mėn. Asociacijos „Už švarų orą“ įstatuose nurodyta, kad į asociacijos veiklos tikslus patenka vartotojų teisių apsauga, žmogaus ir pilietinių teisių apsauga. Viena iš nurodomų asociacijos veiklos sričių – aplinkos apsaugos ir ekologiniai judėjimai. Vertinant pareiškėjo veiklą dėl planuojamos pažangiųjų biodegalų (biodegalų) gamybos gamyklos, pažymėta, jog pareiškėjas nurodė, kad pareiškėjo nariai laikotarpiu nuo 2021 m. rugsėjo 20 d. iki 2021 m. spalio 31 d. organizavo parašų rinkimą Šiaulių rajono savivaldybėje prieš Atrankos išvadoje minimos gamyklos statybas, kurio metu buvo surinkti 5 038 parašai. Be to, iš pareiškėjo pateiktų duomenų matyti, jog asociacija „Už švarų orą“ kreipėsi į Agentūrą dėl numatomai statyti pažangiųjų biodegalų (biodegalų) gamybos gamyklai pilno poveikio aplinkai vertinimo. Iki asociacijos įsteigimo veikusi iniciatyvinė grupė „Už švarų orą“ taip pat buvo pateikusi pastabas Agentūrai dėl pilno poveikio aplinkai vertinimo.

Atsižvelgusi į Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo 2 straipsnio 14 dalį, 5 ir 15 straipsnius, taip pat įvertinus tai, kad pareiškėjas (taip pat iki asociacijos įsteigimo veikusi iniciatyvinė grupė) aktyviai dalyvavo atrankos dėl poveikio aplinkai vertinimo procese, teisėjų kolegija sprendė, kad pareiškėjas iš esmės atitinka Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatyme įtvirtintą suinteresuotos visuomenės sąvoką ir kriterijus. Atsižvelgus į tai, pirmosios instancijos teismo išvada, kad pareiškėjas nelaikytinas suinteresuota visuomene Aplinkos apsaugos įstatymo ir Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo prasme, dėl ko yra pagrindas atsisakyti priimti pareiškėjo skundą, laikyta nepagrįsta. Apskūsta teismo nutartis panaikinta, skundo priėmimo klausimas perduotas pirmosios instancijos teismui nagrinėti iš naujo.

2022 m. rugpjūčio 31 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-578-624/2022

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-02335-2022-2

Procesinio sprendimo kategorija 43.5.1.1

[Prieiga internete](#)

Dėl galimybės ginčyti Konkurencijos tarybos pareigūnų veiksmus pagal Konkurencijos įstatymo 32 straipsnį

Pareiškėjas UAB „AL Holdingas“ kreipėsi į teismą skundu, prašydamas panaikinti Lietuvos Respublikos konkurencijos tarybos (toliau – Taryba) 2022 m. gegužės 2 d. nutarimą (toliau – Nutarimas), kuris priimtas išnagrinėjus pareiškėjo skundą dėl Tarybos pareigūnų veiksmų Tarybos vykdomame tyrime. Pareiškėjas teismo taip pat prašė pripažinti, jog už elektroninės medžiagos poėmį bei advokato profesinę paslaptį sudarančios medžiagos pašalinimą atsakingi pareigūnai pažeidė įstatymus ir Tarybos darbo reglamentą; pašalinti iš tyrimo medžiagos visą 2022 m. balandžio 4 d. Tarybos gautą elektroninio poėmio medžiagą.

Vilniaus apygardos administracinis teismas atsisakė priimti pareiškėjo skundą, paaiškinęs, kad pareiškėjo inicijuojamas ginčas yra susijęs su Tarybos pareigūnų atlikto patikrinimo eigos procedūromis, Nutarimas yra tarpinio pobūdžio procedūrinis dokumentas, kuris nesukelia pareiškėjui materialinio pobūdžio pasekmių, todėl negali būti skundžiamas Konkurencijos įstatymo 32 straipsnio 3 dalies pagrindu.

Iš pareiškėjo kartu su skundu pateiktų įrodymų buvo matyti, jog Taryba 2022 m. kovo 15 d. nutarimu pradėjo tyrimą pareiškėjo, UAB „Šviesa“ ir kitų įmonių atžvilgiu dėl įtariamo koncentracijos įgyvendinimo negavus tam leidimo ir / ar draudžiamo susitarimo dėl rinkos pasidalijimo sudarymo. Pareiškėjas dėl Tarybos įgaliotų pareigūnų veiksmų, neužtikrinant tinkamo advokato profesinę paslaptį sudarančios informacijos pašalinimo iš paimtos medžiagos, su 2022 m. balandžio 22 d. skundu kreipėsi į Tarybą, kuri Nutarimu netenkino pareiškėjo skundo.

Pareiškėjas skundą grindė tuo, jog buvo pažeistos Konkurencijos įstatymo 21 straipsnio 1 dalies (Taryba ir jos administracijos darbuotojai privalo saugoti atliekant šio įstatymo laikymosi priežiūrą sužinotas ūkio subjektų komercines ar profesines paslaptis ir be ūkio subjekto sutikimo gali naudoti jas tik tiems tikslams, dėl kurių jos buvo pateiktos. Taryba neturi teisės susipažinti su informacija, sudarančia advokato profesinę paslaptį) ir Advokatūros įstatymo 46 straipsnio 5 dalies (draudžiama viešai arba slaptai susipažinti su advokato profesinę paslaptį sudarančia informacija ir ją naudoti kaip įrodymą. Advokato profesinę paslaptį sudaro kreipimosi į advokatą faktas, sutarties su klientu sąlygos, kliento suteikta informacija ir pateikti duomenys, konsultacijos pobūdis bei pagal kliento pavedimą advokato surinkti duomenys, taip pat kitas advokato ir kliento bendravimo (susitikimų, korespondencijos, pokalbių telefonu ar kitų formų bendravimo) turinys) nuostatos. Pareiškėjo teigimu, iš tyrimo medžiagos Tarybos pareigūnų nepašalinta advokato profesinę paslaptį sudaranti informacija gali būti panaudota kaip įrodymas ir gali turėti įtakos galutiniam tyrimo rezultatui.

Konkurencijos įstatymo 32 straipsnio 1 dalis nustato, kad teisę Tarybai apskųsti Tarybos įgaliotų pareigūnų ir kitų darbuotojų procedūras dėl šio įstatymo pažeidimo tyrimo metu atliktus veiksmus ir priimtus sprendimus turi ūkio subjektai ar kiti asmenys, manantys, kad buvo pažeistos jų teisės. Skundas pateikiamas ne vėliau kaip per 10 dienų nuo sužinojimo apie skundžiamus veiksmus ar sprendimus dienos. Tarybos sprendimas dėl tokio skundo turi būti priimtas per 10 dienų nuo skundo gavimo dienos. Pagal Konkurencijos įstatymo 32 straipsnio 3 dalį, jeigu skundą padavė ūkio subjektai ar kiti asmenys nesutinka su Tarybos sprendimu arba jeigu Taryba nepriėmė nutarimo per 10 dienų, jie turi teisę paduoti skundą Vilniaus apygardos administraciniam teismui. Skundo padavimas procedūros dėl šio įstatymo pažeidimo tyrimo nesustabdo.

LVAT teisėjų kolegijos vertinimu, Konkurencijos įstatymo 32 straipsnio 3 dalyje aiškiai įtvirtinta, kad tokio pobūdžio Nutarimas, koks priimtas šioje byloje, vadovaujantis Konkurencijos įstatymo 32 straipsnio 1 dalimi, yra skundžiamas Vilniaus apygardos administraciniam teismui (pvz., LVAT 2018 m. rugpjūčio 14 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-565-575/2018; 2018 m. rugpjūčio 14 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-564-629/2018; 2018 m. rugpjūčio 28 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-566-556/2018; 2018 m. spalio 9 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-671-1062/2018; 2022 m. liepos 5 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-483-552/2022). Pažymėta, kad aptarto pobūdžio Tarybos nutarimų pagrįstumo ir teisėtumo klausimas nagrinėjamas teismuose iš esmės (pvz., LVAT 2020 m. liepos 21 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-1003-822/2020; 2021 m. birželio 2 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-1382-556/2021).

Nagrinėtu atveju pareiškėjas skundą padavė Tarybai dėl Tarybos pareigūnų atliktų pažeidimų tyrime, šį skundą išnagrinėjo Taryba, o pareiškėjas pateikė skundą teismui dėl Nutarimo ir nurodė argumentus, dėl kurių jo ginčijami Tarybos pareigūnų veiksmai ir tuo pačiu Nutarimas pažeidžia jo teises ir teisėtus interesus, kurie skundo priėmimo stadijoje negali būti nagrinėjami, nes skundo priėmimo stadijoje nėra sprendžiama dėl materialiosios teisės ar įstatymų saugomų interesų turėjimo, t. y. negalima atsisakyti priimti skundo dėl materialiojo teisinio pobūdžio motyvų. Materialiojo teisinio pobūdžio aplinkybės, susijusios su pareiškėjo teise į reikalavimo patenkinimą, turi būti analizuojamos bylos nagrinėjimo iš esmės metu. Jei bylos nagrinėjimo metu nustatoma, kad besikreipęs teisminės gynybos asmuo neturėjo materialiosios reikalavimo teisės arba tokia teisė išnyko, ši aplinkybė yra reikšminga teismui priimant byloje atitinkamą procesinį sprendimą dėl bylos baigties. Konstatavus, jog asmens teisės ginčijamu administraciniu aktu ar veiksmu (neveikimu) nebuvo pažeistos, turi būti priimamas administracinio teismo sprendimas, kuriuo asmens skundas atmetamas (ABTĮ 88 str. 1 p.).

Apibendrinusi teisėjų kolegija konstatavo, kad pirmosios instancijos teismas nepagrįstai atsisakė priimti pareiškėjo skundą, nes skundo priėmimo stadijoje nėra pagrindo išvadai, jog šis skundas nenagrinėtinas teismų ABTĮ nustatyta tvarka, todėl pirmosios instancijos teismo nutartis panaikinta, klausimas dėl skundo priėmimo perduotas nagrinėti iš naujo tam pačiam pirmosios instancijos teismui.

2022 m. rugpjūčio 10 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-570-520/2022

Teismo proceso Nr. 3-61-3-02357-2022-6

Procesinio sprendimo kategorija 43.5.1.1

[Prieiga internete](#)

43.5.2. Kai byla nepriskirtina tam teismui

Dėl tvenkinio naudojimo ir priežiūros taisyklių ginčijimo

Pareiškėjas UAB „Nakeda“ kreipėsi į apygardos administracinį teismą su skundu, prašydamas panaikinti Aplinkos apsaugos agentūros direktoriaus įsakymą „Dėl Bartkuškio tvenkinio naudojimo ir priežiūros taisyklių patvirtinimo“ ir pripažinti negaliojančiomis šiuo įsakymu patvirtintas Bartkuškio tvenkinio naudojimo ir priežiūros taisykles (toliau – Taisyklės).

Vilniaus apygardos administracinis teismas atsisakė priimti pareiškėjo skundą ABTĮ 33 straipsnio 2 dalies 2 punkte nustatytu pagrindu (kaip nepriskirtiną Vilniaus apygardos administracinio teismo kompetencijai), padaręs išvadą, kad pareiškėjo ginčijamos Taisyklės pagal savo požymius yra norminis administracinis aktas, o bylos dėl norminių administracinių aktų, kuriuos priėmė centriniai valstybinio administravimo subjektai, yra teisingos LVAT. Pareiškėjas su pirmosios instancijos teismo pozicija nesutiko, teigdamas, kad Taisyklės yra individualus administracinis aktas, kadangi šio akto adresatas yra konkretus subjektas – Bartkuškio tvenkinio naudojimą ir / ar priežiūrą vykdančios asmenys.

Teisėjų kolegija, nagrinėdama pareiškėjo atskirąjį skundą, nesutiko su tokia pareiškėjo argumentacija ir pažymėjo, kad Taisyklės yra skirtos rūšiniais požymiais apibrėžtų asmenų grupei. Subjektai, kuriems taikomos Taisyklės, yra vandens naudotojai, kurie naudoja Bartkuškio tvenkinio vandenį, taip pat šio tvenkinio pakrantės apsaugos juostoje esantys žemės naudotojai, su tvenkiniu besiribojančių žemės sklypų savininkai, tvenkinio hidrotechnikos naudotojai, tvenkinį eksploatuojantys fiziniai ir juridiniai asmenys. Tai, kad ginčijamas aktas yra skirtas nedideliame subjektų ratui, savaime nedaro jo individualiu. Konkretus subjektų skaičius neturi įtakos akto norminiam pobūdžiui.

Taip pat pažymėta, kad Taisyklės nustato Bartkuškio tvenkinio vandens lygio žeminimo leidimų išdavimo tvarką (28 p.), hidrotechnikos statinių eksploatavimo pagrindinius reikalavimus (V skyrius), t. y. Taisyklės nustato tam tikras teises ir pareigas subjektams, įgyvendinantiems Taisyklėse nustatytas sąlygas, t. y. sukuria tam tikras elgesio taisykles. Be to, Taisyklės yra patvirtintos įsakymu, kurį priėmė viešojo administravimo funkcijas įgyvenanti institucija – Aplinkos apsaugos agentūra, kuriai iš esmės būdinga norminių administracinių aktų leidyba. Taisyklės nustato bendro ir abstraktaus pobūdžio normas. Tam, kad aktas būtų pripažintas norminiu administraciniu, jis, be kita ko, turi būti orientuojamas į ateitį, t. y. skirtas taikyti daug kartų; jis toliau veikia po realizavimo individualiuose santykiuose. Taisyklės atitinka šį požymį, jos yra orientuotos į ateitį, nes, pvz., Taisyklių IV skyriuje „Aplinkosaugos reikalavimai“ nustatyta, kad Taisyklių sudarymo metu tvenkinio vandens naudotojų nėra, tačiau nustatyti reikalavimai vandens naudotojams (Taisyklių 16 p., VII skyrius), pabrėžta, kad jų veikla reglamentuojama Taršos leidimų išdavimo, pakeitimo ir galiojimo panaikinimo taisyklėmis. Taigi subjektai, tapę tvenkinio vandens naudotojais, gali pagrįstai tikėtis, kad jiems bus taikomos Taisyklėse nustatytos normos dėl vandens naudojimo, apskaitos ir pan. Atsižvelgusi į nurodytas aplinkybes, teisėjų kolegija sutiko su pirmosios instancijos teismo išvada, kad Taisyklės yra norminis administracinis aktas.

Ginčai dėl norminio administracinio teisės akto teisėtumo nagrinėjami ABTĮ II skyriuje nustatyta tvarka. Įstatymų leidėjas yra numatęs dvi administracinių teisės aktų teisėtumo patikrinimo rūšis: abstraktų prašymą ištirti norminio administracinio akto teisėtumą (ABTĮ 112 str.) bei prašymą ištirti norminio administracinio akto teisėtumą ryšium su individualia byla (ABTĮ 113 str.). ABTĮ 112 straipsnio 1 dalyje įtvirtinta, kad kreiptis į administracinį teismą prašydami ištirti, ar norminis administracinis aktas (ar jo dalis) atitinka įstatymą ar Vyriausybės norminį teisės aktą, turi teisę Seimo nariai, Seimo kontrolieriai, vaiko teisių apsaugos kontrolierius, lygių galimybių kontrolierius, Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės pareigūnai, bendrosios kompetencijos ir specializuoti teismai, prokurorai ir profesinės savivaldos asociacijos, įsteigtos pagal įstatymą vykdyti viešąsias funkcijas. Pareiškėjas nepatenka į subjektų, numatytų ABTĮ 112 straipsnio 1 dalyje, ratą, todėl neturėjo teisės kreiptis su abstrakčiu pareiškimu ištirti norminio administracinio akto teisėtumą. Pareiškėjas skunde pirmosios instancijos teismui nereiškė individualaus pobūdžio reikalavimų, susijusių su pareiškėjo teisių pažeidimu, bet ginčijo norminio akto (Taisyklių) teisėtumą ir prašė pripažinti jį negaliojančiu. Atsižvelgdama į tai, teisėjų kolegija konstatavo, kad pirmosios instancijos teismas pareiškėjo skundą atsisakė priimti pagrįstai.

Pirmosios instancijos teismo nutartis palikta nepakeista.

2022 m. liepos 5 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-544-662/2022
Teisminio proceso Nr. 3-61-3-02218-2022-2

Procesinio sprendimo kategorija 43.5.2

[Prieiga internete](#)

59. Apeliacinis procesas

59.2. Bylų pagal atskiruosius skundus procesas

Dėl atskirojo skundo nepriėmimo tinkamai neišsprendus nušalinimo klausimo

Pareiškėja T. Ž. kreipėsi į teismą su skundu, prašydama įpareigoti atsakovą VĮ „Regitra“ Klaipėdos filialą tinkamai ieškoti ir surasti savo archyvuose duomenis apie iki šiol esantį automobilį VOLGA, kurį valdė jos tėvas V. Ž. ir kuris iki šiol randasi garaže, į kurį atsakovas net nebuvo nuvykęs.

Pareiškėjos skundas atitiko ne visus ABTĮ nustatytus skundui keliamus reikalavimus, todėl Regionų apygardos administracinis teismas nutartimi nustatė pareiškėjai 7 dienų terminą pašalinti nutartyje nurodytus skundo trūkumus.

Pareiškėja pateikė teismui atskirąjį skundą, kuriame nurodė nesutinkanti su teismo 2022 m. gegužės 19 d. nutartimi ir prašė ją panaikinti, taip pat prašė nušalinti teisėją (arba jai pačiai nusišalinti) nuo pareiškėjos atskirojo skundo priėmimo ir nagrinėjimo klausimų ir tuo užtikrinti pareiškėjos teisę į teisingą ir nešališką teismą.

Regionų apygardos administracinio teismo teisėja 2022 m. gegužės 26 d. nutartimi netenkino pareiškėjos siūlymo teisėjai nusišalinti nuo pareiškėjos atskirojo skundo priėmimo ir nagrinėjimo klausimų ir nenusišalino bei atsisakė priimti pareiškėjos atskirąjį skundą dėl teismo 2022 m. gegužės 19 d. nutarties dėl skundo trūkumų šalinimo panaikinimo.

Pareiškėja 2022 m. birželio 2 d. padavė atskirąjį skundą, kuriame prašė panaikinti Regiono apygardos administracinio teismo 2022 m. gegužės 19 d. ir 2022 m. gegužės 26 d. nutartis.

Teisėjų kolegija, nagrinėdama pareiškėjos atskirąjį skundą ir tikrindama pirmosios instancijos teismo 2022 m. gegužės 26 d. nutarties pagrįstumą ir teisėtumą, pirmiausia pažymėjo, kad atskiriesiems skundams paduoti ir nagrinėti taikomos taisyklės, reglamentuojančios procesą apeliacinės instancijos teisme, išskyrus šiame skyriuje nustatytas išimtis (ABTĮ 151 str.). Pagal ABTĮ 140 straipsnio 1 dalį, teismas, apeliacine tvarka nagrinėdamas bylą, patikrina pirmosios instancijos teismo sprendimo pagrįstumą ir teisėtumą, neperžengdamas apeliacinio skundo ribų. Teismas peržengia apeliacinio skundo ribas, kai to reikalauja viešasis interesas arba kai neperžengus apeliacinio skundo ribų būtų reikšmingai pažeistos valstybės, savivaldybės ir asmenų teisės bei įstatymų saugomi interesai; teismas taip pat patikrina, ar nėra ABTĮ 146 straipsnio 2 dalyje nurodytų sprendimo negaliojimo pagrindų (ABTĮ 140 str. 2 d.).

Nagrinėtu atveju pareiškėja padavė atskirąjį skundą, kuriuo prašė panaikinti pirmosios instancijos teismo 2022 m. gegužės 19 d. nutartį, kuria pareiškėjai buvo nustatytas terminas skundo trūkumams pašalinti, priimti pareiškėjos skundą, nušalinti teisėją nuo atskirojo skundo priėmimo klausimo ar nusišalinti pačiai.

Pagal ABTĮ 45 straipsnio 1 dalį, tais atvejais, kai ABTĮ 44 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytais pagrindais nušalinimą teisėjui pareiškia proceso dalyvis, nušalinimo klausimą sprendžia to teismo pirmininkas, teismo pirmininko pavaduotojas arba jų paskirtas teisėjas.

Nagrinėtu atveju ginčyta teismo 2022 m. gegužės 26 d. nutartis priimta ABTĮ 45 straipsnio 1 dalyje nustatyta tvarka neišsprendus pareiškėjos pateikto teisėjos nušalinimo klausimo. Taip įstatymo nustatyta tvarka nebuvo pašalintos pareiškėjos abejonės dėl teisėjos šališkumo. Vadinasi, skundžiama teismo nutartis priimta neteisėtos sudėties teismo ir tai yra absoliutus teismo nutarties negaliojimo pagrindas (ABTĮ 146 str. 2 d. 1 p.). Nustačius absoliutų teismo nutarties negaliojimo pagrindą, Regionų apygardos administracinio teismo 2022 m. gegužės 26 d. nutartis panaikinta, o pareiškėjos atskirojo skundo dėl 2022 m. gegužės 19 d. nutarties priėmimo klausimas grąžintas pirmosios instancijos teismui nagrinėti iš naujo.

2022 m. rugpjūčio 17 d. nutartis administracinėje byloje Nr. AS-552-502/2022

Teisminio proceso Nr. 3-63-3-00956-2022-1

Procesinio sprendimo kategorija 59.2

[Prieiga internete](#)